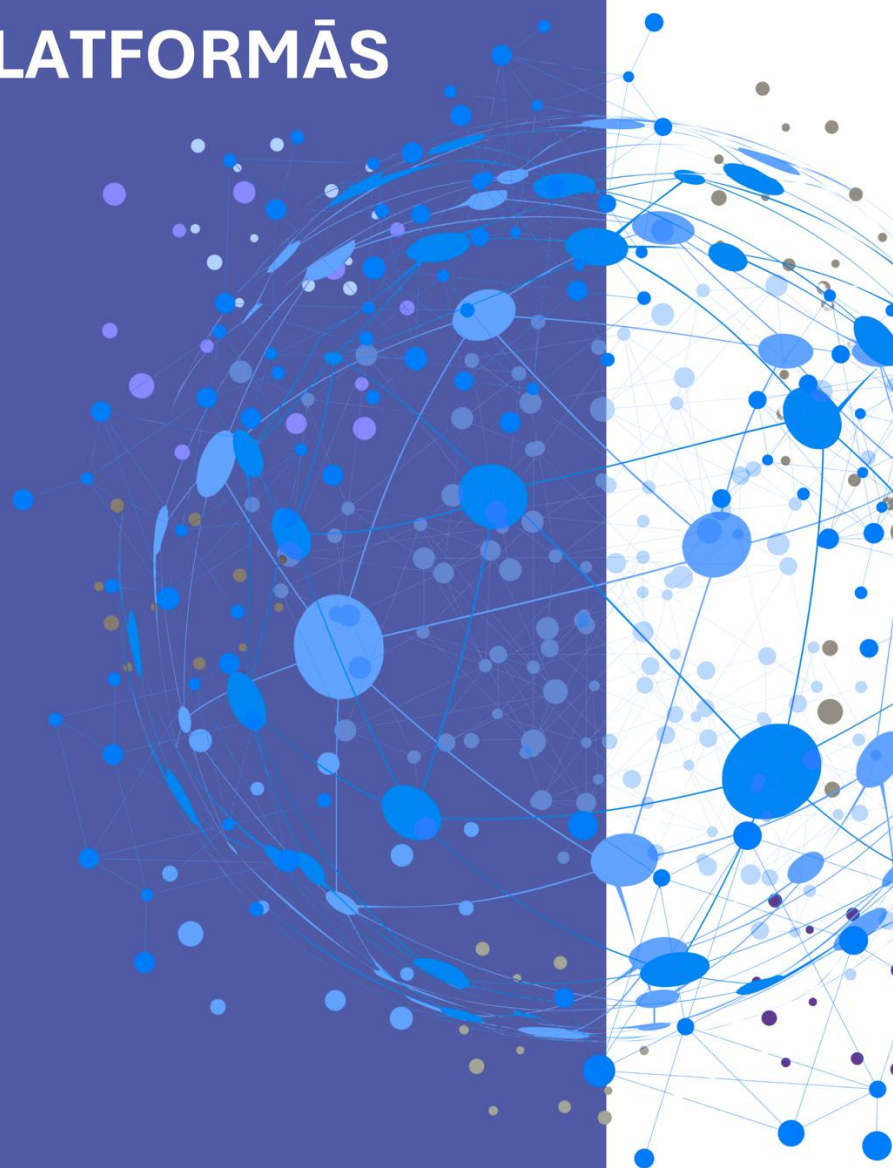

SŪDZĪBAS BEZ ATBILDES: ZIŅOJUMI PAR PĀRKĀPUMIEM LATVIJĀ POPULĀRĀS SOCIĀLO TĪKLU PLATFORMĀS

Sabiedriskās politikas centrs Providus
Iveta Kažoka, Nataliia Soldatova

2025.gada novembrī

Satura rādītājs

Kopsavilkums	2
Ievads	3
1. Metodoloģija	5
2. Analīze par platformām	8
2.1. Telegram analīze	8
2.2. TikTok analīze	9
2.3. YouTube analīze	11
2.4. Facebook analīze	13
2.5. Salīdzinošā tabula: monitoringa rezultāti	14
3. Platformu DPA 16.panta snieguma salīdzinājums	14
Pētījuma secinājumi	18
Rekomendācijas	20
Pielikums Nr.1. Svarīgākās tiesību normas.	22
Pielikums Nr.2. Visu analizēto gadījuma apraksti.	28

Kopsavilkums

Sabiedriskās politikas centrs “Providus” no 2025. gada augusta līdz oktobrim veica monitoringu, lai pārbaudītu, kā četras tiešsaistes platformas – Telegram, TikTok, YouTube un Facebook – praktiski apstrādā lietotāju ziņojumus par iespējami nelikumīgu saturu. Pētījuma uzmanības centrā bija Latvijā publiski pieejams saturs krievu valodā, un tā mērķis bija novērtēt platformu atbilstību Digitālo pakalpojumu akta (DPA) prasībām un pašu platformu noteikumiem. Pētījumā tika testēti divi atsevišķi kanāli: platformu standarta ziņošanas rīki (kopienas noteikumu pārkāpumiem) un specifiskie DPA 16. panta mehānismi (paredzēti nelikumīgam saturam).

Analizējot 21 gadījumu, tika secināts, ka formālu ziņošanas kanālu esamība negarantē kvalitatīvu sūdzību izskatīšanu. Platformu neizdarība izpaudās divos atšķirīgos veidos: Telegram un YouTube ignorēja pamatotus ziņojumus, nesniedzot nekādu gala lēmumu, savukārt TikTok un Meta sniedza ātras, automatizētas noraidošas atbildes, turklāt to standarta rīki pat neļāva lietotājam iesniegt rakstisku paskaidrojumu pat gadījumos, kad saturā bija acīmredzamas naida runas vai aicinājumi uz vardarbību. Vissliktākos rezultātus uzrādīja Telegram, kur ziņošanas mehānisms faktiski nedarbojas. TikTok raksturoja ļoti ātras, visticamāk, automatizētas un noraidošas atbildes bez apelācijas iespējām, savukārt YouTube un Facebook, lai arī nodrošina formāli korektu procesu, demonstrēja vāju satura izvērtēšanas kvalitāti pēc būtības, vismaz attiecībā uz krievu valodā publicētu saturu.

Monitorings atklāja, ka platformās publiski pieejams paliek sevišķi bīstams saturs, tostarp aicinājumi uz fizisku izrēķināšanos, militāras informācijas vākšanu, neatzīmēti mākslīgā intelekta radīti video ar valsts amatpersonām un aicinājumi uz vardarbību pret migrantiem. Dažos gadījumos satura analīze atklāja pazīmes, kas varētu liecināt par iespējamu neatbilstību Latvijas Krimināllikumā noteiktajiem aizliegumiem (piemēram, par naida kurināšanu vai terorisma slavināšanu), tomēr ne visi ziņotie gadījumi bija juridiski pārkāpumi. Pētījums arī atklāja, ka platformas, visticamāk, apzināti apgrūtina ziņošanu par nelikumīgu saturu. Specifiskie DPA 16. panta mehānismi izrādījās vai nu tehniski nefunkcionējoši (Telegram), parastam lietotājam neatrodami (TikTok), vai apgrūtināti, prasot juridiskas zināšanas un pierādījumus (Facebook un YouTube). Tā ir tieša DPA 16(1) prasības par "viegli pieejamu" rīku pārkāpšana.

Nemot vērā pētījumā atklāto platformu sistemātisko nespēju moderēt saturu krievu valodā, kas rada reģionālus drošības riskus, ziņojumā tiek izvirzītas mērķtiecīgas rekomendācijas vairākiem atbildīgajiem.

Latvijas DPA koordinatore (Patērētāju tiesību aizsardzības centram - PTAC) tiek ieteikts izmantot pētījumu kā pierādījumu bāzi divu līmeņu eskalācijai ES līmenī – vēršoties gan pie atbildīgajiem nacionālajiem regulatoriem citās dalībvalstīs, gan tieši pie Eiropas Komisijas. Tāpat koordinatore ir jāizstrādā skaidrs rīcības plāns iedzīvotājiem un jāveido sadarbība ar tiesībsargājošajām iestādēm. Savukārt Latvijas valdība tiek aicināta uzņemties politisko iniciatīvu un, sadarbojoties ar kaimiņvalstīm, izveidot proaktīvu Baltijas informācijas telpas aizsardzības plānu pirms 2026. gada Saeimas vēlēšanām, pieprasot no platformām konkrētus un pierādāmus uzlabojumus satura moderācijā.

Ievads

Šajā ziņojumā Sabiedriskās politikas centrs “Providus” analizē, kā četras tiešsaistes platformas – Telegram, TikTok, YouTube un Facebook (Meta) – praktiski reaģē uz lietotāju ziņojumiem par iespējami nelikumīgu vai kaitīgu saturu. Pētījuma uzmanības centrā ir Latvijā publiski pieejams saturs krievu valodā kanālos, kas vismaz daļēji vēl 2024.gadā bija mērķēts uz vietējo krievvalodīgo auditoriju¹.

Latvijas informācijas telpā krievu valoda sasniedz ļoti lielu auditoriju, tāpēc šī ziņojuma fokuss nav nejaušs: pēc Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) 2022. gada apsekojuma datiem² 62 % iedzīvotāju mājās runā latviski, bet 35 % – krieviski, turklāt kā dzimto valodu 38% ir norādījuši krievu valodu. Šī demogrāfiskā realitāte nozīmē, ka vāji moderēts krievu valodas saturs sociālajos tīklos var strauji apiet latviešu valodas mediju un faktu pārbaudes filtrus, pastiprināt polarizāciju un atvieglot pārrobežu ietekmes operācijas.

Ziņojums ir praktisks tests, kas analizē divus atšķirīgus ziņošanas kanālus: platformu standarta ziņošanas rīkus (paredzētus kopienas noteikumiem) un specifiskos DPA 16. panta mehānismus, kas paredzēti tieši nelikumīgam saturam. Tas vērtē, kā platformas pilda DPA prasības gan par efektīviem "paziņošanas un rīcības" mehānismiem, gan par sistēmisko risku mazināšanu.

Pētījuma aktualitāte ir trīskārša:

- Pirmkārt, krievu valodā radīts saturs Latvijas digitālajā telpā var būtiski ietekmēt sabiedrības polarizāciju, naida runas normalizāciju un radīt drošības riskus.
- Otrkārt, DPA uzliek platformām jaunus pienākumus nodrošināt viegli pieejamus (16.panta pirmā daļa) un efektīvus ziņošanas kanālus, kas ļauj iesniegt pamatotu sūdzību (16.panta otrā daļa), kā arī kvalitatīvu satura izvērtēšanu daudzvalodu vidē, īpaši attiecībā uz ļoti lielām tiešsaistes platformām (VLOP), piemēram, TikTok, YouTube un Meta.
- Treškārt, Latvijas Krimināllikums (KL) paredz atbildību par tādiem nodarījumiem kā naida kurināšana (KL 78. pants), terorisma attaisnošana (KL 79.⁶ pants) vai atbalsts ārvalstij, kas apdraud citas valsts neatkarību (KL 77.⁴ pants), kas pastiprina vajadzību pēc efektīvas satura moderācijas.

Šis ziņojums ir pierādījumos balstīts tests, kas atklāj ziņošanas mehānismu praktisko darbību Latvijai būtiskā valodas un auditorijas segmentā. Tas kalpo kā būtisks pamats DPA īstenošanas uzraudzībai Latvijā un sekmē dialogu par nepieciešamību steidzami uzlabot moderēšanas kvalitāti, īpaši attiecībā uz krievu valodas saturu.

¹ Tika atkārtoti pētīti tie paši informācijas izplatīšanas kanāli/profili, kas šajā 2024.gada pētījumā: <https://providus.lv/raksti/petijums-naida-narativi-par-ukrainu-un-ukrainiem-latvijas-socialajos-tiklos-un-sabiedriba/>

² Skat. <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/izglitiba-kultura-zinatne/muzizglitiba/publikacijas-un-infografikas/15182>

Ziņojuma struktūra:

- Pirmā nodaļa detalizēti izklāsta pētījuma metodoloģiju, ietverot tvērumu, izlasi, datu vākšanas soļus, kā arī analītiskos kritērijus.
- Otrajā nodaļā sniegta katras platformas individuāla analīze, ilustrējot konkrētus gadījumus, platformu reakciju un identificētos riskus.
- Trešajā nodaļā apkopota un salīdzināta platformu darbība DPA 16. panta kontekstā, izceļot kopējās tendences un atšķirības.

Pētījumu noslēdz secinājumi un ieteikumi Latvijas DPA koordinatoram – Patērētāju tiesību aizsardzības centram – un Latvijas valdībai. Pētījuma pielikumos pievienotas šim pētījumam nozīmīgas tiesību normas, kā arī izklāsts par visiem 21 monitorētajiem gadījumiem, par kuriem platformām tika iesniegtas sūdzības.

1. Metodoloģija

Šī monitoringa galvenais mērķis bija novērtēt četru lielāko tiešsaistes platformu reakciju uz lietotāju ziņojumiem. Tika analizēts, kā Telegram, TikTok, YouTube un Facebook apstrādā sūdzības par iespējami nelikumīgu vai kaitīgu saturu. Pētījums, ko no 2025. gada augusta līdz oktobrim veica Sabiedriskās politikas centrs Providus, koncentrējās uz Latvijā publiski un bez tehniskiem ierobežojumiem (piemēram, VPN) pieejamu saturu krievu valodā (ar vienu izņēmumu – viens ieraksts bija latviešu valodā), kas mērķēts uz Latvijas krievvalodīgo auditoriju. Tā ietvaros tika analizēta 21 satura vienība: piecas no Telegram, piecas no TikTok, piecas no YouTube un sešas no Facebook. Pētījumā tika vērtēta ziņojumu iesniegšanas procesa pieejamība, platformu reakcijas ātrums un satura izvērtēšanas dziļums. Tāpat tika analizēta sūdzību un apelācijas iespēju esamība. Visbeidzot, tika pētīta platformu atbilstība DPA prasībām. Tika analizēti divi atsevišķi, bet saistīti jautājumi: pirmkārt, vai platformu ieviestie specifiskie DPA 16. panta mehānismi (nelikumīgam saturam) ir lietotājiem viegli pieejami un funkcionējoši, un, otrkārt, kā platformu standarta ziņošanas rīki (“ziņot par noteikumu pārkāpumu”) atbilst DPA 16. panta pamatprincipiem (pienākums pamatot, saņemt lēmumu, rūpīgi izskatīt).

Avotu atlase tika veikta mērķtiecīgi – pētījumā tika iekļauti kanāli un konti, kas jau iepriekšējā, 2024. gada, Providus pētījumā tika identificēti kā avoti, kas regulāri publicē dezinformāciju, naida runu vai vardarbības kurināšanu Latvijas krievvalodīgajiem iedzīvotājiem³. Monitoringa fokusā bija tādi satura veidi kā naida runa, aicinājumi uz vardarbību, dezinformācija, sintētiskais (ar mākslīgo intelektu radītais) saturs, kā arī šokējošs vai pazemojošs saturs.

Datu vākšanas un testēšanas process notika vairākos soļos, imitējot parasta lietotāja rīcību. Sākotnēji pētnieks no izvēlētajiem kanāliem atlasīja jaunākos ierakstus, kas saturēja iespējamu pārkāpumu. Katra satura vienība tika rūpīgi dokumentēta: tika saglabāta tiešā saite (URL), izveidots ekrānuzņēmums, veikts pilns teksta vai video transkripts, kā arī pierakstīts datums. Pēc tam pētniece katrā platformā vispirms mēģināja atrast un izmantot specifisko DPA 16. panta mehānismu, kas paredzēts "nelikumīga satura" ziņošanai. Tika konstatēts, ka šis mehānisms ir vai nu tehniski nefunkcionējošs (Telegram), parastam lietotājam neatrodams (TikTok), vai apzināti apgrūtināts un paredzēts tikai organizācijām vai juristiem (YouTube, Meta).

Tā kā DPA ceļš izrādījās parastam lietotājam neizmantojams, pētniece visos 21 gadījumos bija spiesta izmantot platformas standarta “ziņot” (report) funkciju, izvēloties atbilstošāko pārkāpuma kategoriju (piemēram, Hate Speech, Violence, False Information). Tika fiksēts, vai platforma ļāva iesniegt rakstisku paskaidrojumu – šāda iespēja pastāvēja Telegram un YouTube, bet nebija pieejama TikTok un Facebook standarta ziņošanas rīkos. Tika fiksēti visi platformas paziņojumi: gan ziņojuma saņemšanas apstiprinājums, gan iespējamais izskatīšanas termiņš, gan gala lēmums un tā formulējums (“nav pārkāpuma”, “saturs noņemts” u.c.), kā arī informācija par apelācijas iespējām. Platformās, kur šāda iespēja bija (Facebook un YouTube), pētniece iesniedza apelāciju, fiksējot tās norisi un rezultātu. Visbeidzot, pēc aptuveni mēneša, 2025. gada 3. oktobrī, katrs pieteiktais saturs tika pārbaudīts atkārtoti, lai noskaidrotu, vai tas

³ Skat. <https://providus.lv/raksti/petijums-naida-narativi-par-ukrainu-un-ukrainiem-latvijas-socialajos-tiklos-un-sabiedriba/>

joprojām ir publiski pieejams. Vēl laikā līdz 17.oktobrim notika papildus pārbaudes, vai platformā joprojām ir pieejams attiecīgais saturs.

Visi iegūtie dati – ziņojuma datums, kategorija, platformas reakcijas laiks un lēmuma teksts, apelācijas rezultāts un procesa pārredzamības līmenis (piemēram, vai ir redzama ziņojumu vēsture) – tika apkopoti vienotā datu tabulā. Šī pētījuma galvenais uzdevums bija divējāds: pirmkārt, novērtēt, vai platformas vispār nodrošina DPA 16.panta pirmās daļas prasībām atbilstošu, viegli pieejamu mehānismu nelikumīgam saturam, un, otrkārt, novērtēt, cik lielā mērā to standarta ziņošanas rīki (kā alternatīva) atbilst DPA 16. panta procesuālajiem pamatprincipiem. Balstoties uz regulas tekstu, katras platformas darbība tika vērtēta pēc šādiem kritērijiem:

1. **Pieejams un lietotājam ērts mehānisms:** vai platforma nodrošina viegli atrodamu un saprotamu ziņošanas funkciju (DPA 16(1)).
2. **Iespēja iesniegt pamatotu paziņojumu:** vai lietotājam ir iespēja norādīt pārkāpuma iemeslus un pievienot nepieciešamo informāciju (piem., saiti, paskaidrojumu) (DPA 16(2)).
3. **Paziņojuma saņemšanas apstiprinājums:** vai platforma informē lietotāju, ka ziņojums ir saņemts un pieņemts izskatīšanai (DPA 16(4)).
4. **Paziņojums par pieņemto lēmumu:** vai platforma paziņo iesniedzējam par savu lēmumu (DPA 16(5)).
5. **Apelācijas iespēja:** vai platforma nodrošina pieejamas lēmuma apstrīdēšanas iespējas (DPA 16(5)).
6. **Savlaicīga izskatīšana:** vai sūdzības izskatīšana notiek saprātīgā termiņā (DPA 16(6)).
7. **Rūpīga izskatīšana:** vai satura izvērtēšana pēc būtības ir veikta ar pienācīgu rūpību (DPA 16(6)).
8. **Objektīva izskatīšana:** vai lēmums par saturu ir pieņemts nepatvaļīgi un objektīvi (DPA 16(6)).

Lai korekti interpretētu šī monitoringa rezultātus, ir svarīgi ņemt vērā vairākus tā ierobežojumus:

- Kvalitatīvais raksturs: šis pētījums ir kvalitatīvs tests, kas fokusējas uz ziņošanas mehānismu darbības efektivitāti, nevis uz kvantitatīvu analīzi par nelikumīga satura izplatības statistiku Latvijas interneta vidē. Tā mērķis ir pārbaudīt sistēmas reakciju uz konkrētiem gadījumiem.
- Nelielā izlase: analizētais 21 gadījums sniedz indikatīvu ieskatu platformu darbībā, taču nereprezentē to kopējo moderācijas apjomu vai kvalitāti. Secinājumi atspoguļo tendences, kas novērotas konkrētajā izlasē, nevis vispārēju statistiku.
- Testēto pārkāpumu veidi: pētījuma mērķis bija pārbaudīt platformu reakciju, tādēļ izlasē tika apzināti iekļauti divu veidu pārkāpumi. Daļa satura tika atlasīta, jo tam bija acīmredzamas nelikumīga satura pazīmes (piemēram, Krimināllikuma 77.⁴, 78. vai 79.⁶ panta pazīmes), kam būtu jāpiemēro DPA 16. panta mehānisms. Cita daļa tika iekļauta kā platformas pašu kopienas noteikumu (Terms and conditions - T&C) pārkāpums (piemēram, dezinformācija vai nemarķēts mākslīgā intelekta veidots saturs), lai pārbaudītu, vai platformas spēj konsekvēnti ieviest savus noteikumus.

-
- Viena lietotāja perspektīva: pētījumā tika imitēta parasta, neidentificēta lietotāja pieredze. Rezultāti varētu atšķirties, ja ziņojumus iesniegtu valsts iestāde, medijs vai platformu atzīts "uzticamais signalizētājs" (trusted flagger), kuriem nereti tiek piešķirts prioritārs statuss.

Ziņojuma veidošanā, lai uzlabotu formulējumu skaidrību, tika izmantoti mākslīgā intelekta rīki Gemini 2.5 Pro, kā arī ChatGPT 5 Thinking.

2. Analīze par platformām

Pētījuma uzmanības centrā bija Latvijā publiski pieejams saturs krievu valodā, kurā nereti tika izmantota polarizējoša, dezinformējoša vai naidīga retorika. Ziņojumi tika iesniegti gan par iespējami nelikumīgu, gan kopienas noteikumiem neatbilstošu saturu, lai pie reizes pārbaudītu, vai platformas spēj konsekventi piemērot savus moderācijas mehānismus.

2.1. Telegram analīze

Telegram monitoringa laikā uzrādīja vissliktāko sniegumu no četrām vērtētajām platformām. Visos piecos ziņotajos gadījumos netika saņemts lēmums par saturu un neviena publikācija netika noņemta (statuss pēdējo reizi pārbaudīts 2025. gada 17. oktobrī).

Pētniece vispirms mēģināja izmantot īpašo, DPA prasībām paredzēto ziņošanas mehānismu – botu, kas paredzēts ziņošanai "par nelikumīgu saturu saskaņā ar ES tiesību aktiem". Šis process izrādījās ne tikai apgrūtināošs, bet arī tehniski nefunkcionējošs. Pēc kategorijas izvēles (piemēram, "Vardarbība"), bots neizbēgami pieprasīja obligātu juridisku paskaidrojumu: "Paskaidrojiet, kāpēc šis saturs ir nelikumīgs saskaņā ar ES vai ES dalībvalsts tiesību aktiem." Veicot vairākkārtējus mēģinājumus ar dažādiem ierakstiem, pētniece konstatēja, ka neatkarīgi no sniegtās atbildes, process vienmēr noslēdzās ar tehnisku kļūdu: "izveidot ziņojumu neizdevās".

Tā kā DPA kanāls nedarbojās, pētniece bija spiesta izmantot platformas standarta ziņošanas funkciju ("Report"). Šis standarta mehānisms bija vienkāršots, piedāvājot tikai viena līmeņa pārkāpuma kategoriju (piemēram, "Vardarbība" vai "Terorisms") bez iespējas to detalizētāk precizēt, kā tas ir citās platformās. Lai gan šī funkcija ļāva iesniegt detalizētu rakstisku paskaidrojumu par pārkāpumu, platforma nereaģēja arī uz šiem ziņojumiem.

Visi pieci gadījumi tika fiksēti publiskajā kanālā "Антифашисты Прибалтики" ("Antifashist Livland") kurā regulāri parādās politisks saturs ar izteikti naidīgas retorikas un dezinformācijas elementiem. Šajā kanālā apzīmējums "nacisti" tiek lietots nevis kā faktiskas nacionālsociālisma piekritēju identifikācija, bet kā dehumanizējošs kolektīvs epitets plašam mērķim: latviešu politiskajiem un drošības dienestu pārstāvjiem, Ukrainas atbalstītājiem, Latvijas iestādēm un to darbiniekiem u. c. Šāda marķēšana kalpo, lai normalizētu naidīgu attieksmi un attaisnotu vardarbīgas darbības pret minētajām grupām. Ziņotie pārkāpumu tipi aptvēra:

- Tiešus aicinājumus uz fizisku iznīcināšanu pret identificētām cilvēku grupām, izmantojot minēto epitetu "nacisti" (piemēram, "Nacistus mēs plānojam iznīcināt. Fiziski." — skat.otrajā pielikumā gadījuma analīzi TG-1).
- Aicinājumus sniegt militāra rakstura informāciju, kas palīdzētu Krievijai tās karā ar Ukrainu, norādot anonīmu kontaktpunktu (botu), kas tiek pasniegta kā "palīdzība fronteī" (piemēram, "Palīdziet frontē no otras puses... dalīties ar informāciju, kas ir noderīga mūsu uzbrūkošajām spēkiem..." — TG-3).

- Tiešus draudus un dehumanizējošu retoriku pret Latvijas iestādēm un to darbiniekiem (piemēram, "Mūsu atbilde latviešu gestapoviešiem: ... izdzimteņiem no Valsts drošības dienesta — jūs gūstā neņemsim." — TG-4).
- Naida kurināšanu, apzīmējot rehabilitācijas centru "Vaivari" par "banderovcu–nacistu līgdu", kas "jāiznīcina/nojauc" (TG-2).
- Retorisku jautājumu formā paustu Latvijas valstiskuma iznīcināšanas normalizēšanu kā "tiešu draudu Tēvzemei" (TG-5).

No regulatīvā skatpunkta Telegram rīcība pārkāpj DPA 16. panta 1. punktu, jo tā specifiskais DPA ziņošanas mehānisms ir tehniski nepieejams un nav "viegli lietojams". Lai gan pētniece izmantoja standarta mehānismu, lai iesniegtu pamatotu ziņojumu (faktiski izpildot 16. panta 2. daļas prasības no lietotāja puses), platforma šajā kontekstā pārkāpa DPA 16. panta 5. un 6. daļas, jo tā nepaziņoja par lēmumu un neveica nekādu satura izvērtēšanu.

DPA 34.–35. pants Telegram netiek piemērots, jo platforma nav VLOP (ļoti liela platforma DPA izpratnē), taču konstatētais saturs satur izteiktas pazīmes par KL 78. panta (naida kurināšana, tostarp saistībā ar vardarbību) pārkāpumu (TG-1, TG-2, TG-4, TG-5) un KL 77.⁴ panta (palīdzība ārvalstij pret citu valsti vērstā darbībā) piemērojamību (TG-3). Šie lietu tipi norāda uz augstu risku Latvijas informatīvajai videi un sabiedriskajai drošībai.

Kopsavilkums par Telegram

- Atbilstība platformas noteikumiem: netiek nodrošināta. Platforma nereaģēja pat uz saturu ar tiešiem vardarbības aicinājumiem pret identificētām grupām.
- Atbilstība DPA (16. pants): Neatbilst. Īpašais DPA ziņošanas mehānisms (bots) ir tehniski nefunkcionējošs (pārkāpjot 16(1)). Standarta ziņošanas mehānisms, lai arī ļāva iesniegt detalizētu pamatotu ziņojumu, tika ignorēts – netika pieņemts lēmums (pārkāpjot 16(5) un 16(6)).
- Atbilstība DPA (34.–35. pants): nav piemērojams (nav VLOP), tomēr konstatētais norāda uz augstu sistēmisko risku.
- Potenciālā saistība ar Krimināllikumu: konstatētas izteiktas pazīmes KL 78. panta (naida kurināšana, t. sk. saistībā ar vardarbību) un KL 77.⁴ panta (palīdzība ārvalstij pret citu valsti vērstā darbībā) piemērošanai atsevišķos gadījumos.

Kopumā: Telegram vidē monitoringa laikā netika konstatētas funkcionējošas “paziņošanas un rīcības” prakses pazīmes, un platforma ļāva palikt publiski pieejamam saturam ar aicinājumiem uz vardarbību un militāras informācijas vākšanu.

2.2. TikTok analīze

TikTok monitoringa rezultāti atklāja, ka platformas sūdzību izskatīšanas sistēma formāli darbojas, taču tā ir neefektīva. Visos piecos pārbaudītajos gadījumos tika saņemtas ātras,

automatizētas atbildes (“pārkāpumi nav konstatēti”), un neviena publikācija netika noņemta (statuss pēdējo reizi pārbaudīts 2025. gada 17. oktobrī). Lai gan formāli ziņošanas funkcija pastāv, tās standarta ziņošanas rīks neatbilst DPA 16. panta 2. daļas garam, jo tas neļauj lietotājam iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu. Turklāt platforma pārkāpj DPA 16. panta 1. punkta prasību par “viegli pieejamu” mehānismu, jo īpašā DPA ziņošanas forma, kas paredzēta tieši nelikumīga satura ziņošanai, parastam lietotājam saskarnē nav atrodamā.

Visi analizētie gadījumi bija krievu valodā veidoti video vai attēli, kas bija brīvi pieejami Latvijā un saturēja vienu vai vairākas no šādām bīstamām pazīmēm:

- Dezinformācija un sintētiski (ar MI radīti) materiāli, kas maldināja par notiekošo karu Ukrainā, piemēram, dziļviltojums ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski, kurā viņš it kā izsaka viltotus paziņojumus un slavina Krieviju, bez jebkāda marķējuma, ka tas ir mākslīgā intelekta radīts saturs (TT-1).
- Naida runa un mirušo noniecināšana, vērsta pret ukraiņiem kā nacionālu grupu, izsmejot karā kritušos un lietojot pazemojošus apzīmējumus (TT-2).
- Cietsirdīga vai šokējoša humora forma, kas saistīta ar karā bojāgājušajiem, piemēram, attēls ar zārkiem un uzrakstu “anekdote no Krievijas” (TT-3).
- Antisemitiski vai konspiratīvi izteikumi par “ebreju kolonizāciju”, propagandējot aizvietošanas idejas (“ienāks ebreji — 70 miljoni, ir ‘zeme bez cilvēkiem’, kurā apmetīsies cilvēki bez zemes”) (TT-4).
- Rupji apvainojumi un personiska diskreditācija pret Ukrainas prezidentu, dēvējot viņu par “uzurpatoru, despotu, slepkavu” (TT-5).

Saskaņā ar DPA 16. pantu šādi gadījumi būtu jāizvērtē rūpīgi un objektīvi, nodrošinot, lai lietotājs saņemtu informāciju par lēmuma pamatojumu un apelācijas iespējām. TikTok praksē šīs prasības netiek izpildītas: sūdzības tiek apstrādātas zibenīgi (četros no pieciem gadījumiem – tieši 30 minūtēs), visticamāk, pilnībā automatizēti, bez jebkādas iespējas lietotājam papildināt paziņojumu vai sniegt pierādījumus. Platforma arī nesniedz norādes par to, vai izvērtēšanu veic cilvēks vai automatizēta sistēma.

No satura aspekta visos piecos gadījumos tika konstatēts, ka video pārkāpj pašas TikTok kopienas vadlīnijas — it īpaši sadaļas “Hate speech and hateful behavior”, “Synthetic and manipulated media (AIGC)” un “Violent or graphic content”. Tomēr platforma nepiemēro savus noteikumus, un ziņojumi netika atzīti par pamatotiem.

Lai gan TikTok ir klasificēta kā ļoti liela tiešsaistes platforma (VLOP), monitoringā nav konstatēts, ka tā efektīvi īstenotu DPA 34.–35. panta pienākumus — novērtēt un mazināt sistēmiskos riskus, kas saistīti ar dezinformāciju, naida runu un MI satura izplatību. Dziļvilttojuma gadījums ar Ukrainas prezidenta tēlu (TT-1) īpaši parāda trūkumu šajā jomā: nebija ne automātiskas MI satura atzīmes, ne manuālas pārbaudes.

Kopsavilkums par TikTok

- Atbilstība platformas noteikumiem: netiek nodrošināta. Sākotnējais ziņošanas process nespēja atpazīt klajus platformas pašu noteikumu pārkāpumus (naida runa, dziļviltījumi) un 100% gadījumu tos noraidīja.
- Atbilstība DPA (16. pants): neatbilst. Platforma pārkāpj DPA 16. pantu vairākos veidos:
 - Specifiskais DPA mehānisms (16(1)): nav atrodams.
 - Standarta mehānisms (16(2)): neļauj iesniegt pamatotu ziņojumu.
 - Par gala lēmumu (satura izņemšanu): netiek paziņots (16(5)).
 - Sākotnējā izskatīšana: nav rūpīga vai objektīva (16(6)).
- Atbilstība DPA (34.–35. pants): netiek īstenota. Nav pierādījumu par aktīviem sistēmisko risku (MI radīti dziļviltījumi, naida runa krievu valodā) mazināšanas mehānismiem.
- Potenciālā saistība ar Krimināllikumu: Saturā tika konstatētas pazīmes, kas atbilst KL 78. pantam (naida kurināšana), KL 74.1 pantam (kara noziegumu noniecināšana) un KL 77.4 pantam (palīdzība agresorvalstij).

Kopumā: TikTok demonstrē formālu, bet pilnībā neefektīvu ziņošanas sistēmu, kas slēpj DPA paredzētos kanālus un nespēj pasargāt lietotājus no acīmredzami nelikumīga un kaitīga satura.

2.3. YouTube analīze

YouTube sūdzību izskatīšanas process ir procesuāli nepilnīgs. Platforma apstiprina ziņojuma saņemšanu, taču pēc šī soļa neseko turpmāka komunikācija vai lēmums. Lai gan sākotnējais posms formāli atbilst Digitālo pakalpojumu akta (DPA) prasībām, process netiek novests līdz galam, un rezultāts netiek paziņots.

Visos piecos monitoringa gadījumos tika saņemts automātisks apstiprinājums par ziņojuma pieņemšanu izskatīšanai. Tomēr monitoringa periodā (līdz 3. oktobrim) netika saņemts neviens gala lēmums un neviens no ziņotajiem video netika noņemts. Turklāt, lai gan standarta ziņošanai apelācija nav paredzēta, specifiskais DPA apelācijas mehānisms ir skaidri paredzēts tikai autorizētām organizācijām, liedzot šīs tiesības individuāliem lietotājiem.

Platforma nereaģēja uz ziņojumiem par saturu, kas ietvēra:

- Nacionāli motivētu pazemošanu pret latviešiem un amatpersonām, izmantojot tādus apzīmējumus kā "stulbā premjerministre Siliņa" un "stulbie latviešu ierēdņi" (YT-1, YT-2, YT-4).
- Dezinformāciju par Latvijas veselības aprūpi un ziedojumiem Ukrainai, apsūdzot ziedotājus "terorisma finansēšanā" (YT-3).
- Sabiedrību polarizējošus naratīvus par valodas lietošanu robežsardzē (YT-5).

Būtiskākie trūkumi DPA prasību izpildē

YouTube process demonstrē divlīmeņu neveiksmi DPA prasību izpildē:

1. DPA specifiskais mehānisms ir apgrūtināts (DPA 16(1) pārkāpums): Tā vietā, lai piedāvātu "viegli pieejamu" mehānismu nelikumīga satura ziņošanai, YouTube process ir apzināti sarežģīts. Lai vispār iesniegtu DPA sūdzību, lietotājam vispirms ir jāiesniedz standarta ziņojums, jāsaņem e-pasts ar "Report ID" un tad šis kods jāievada atsevišķā formā. Turklāt DPA apelācijas iespēja ir paredzēta tikai autorizētām organizācijām, izslēdzot individuālos.
2. Standarta mehānisms nereaģē (DPA 16(5) un 16(6) pārkāpums): Tā kā DPA ceļš ir faktiski bloķēts, pētniece izmantoja standarta ziņošanas rīku. Atšķirībā no TikTok, YouTube standarta rīks atbilst DPA 16(2) prasībai, jo ļauj iesniegt detalizētu rakstisku pamatojumu (kas arī tika izdarīts visos piecos gadījumos). Tomēr platforma klaji pārkāpa 16(5) un 16(6) pantus – lai arī pamatots ziņojums tika saņemts, nevienā no pieciem gadījumiem mēneša laikā netika paziņots gala lēmums un saturs netika noņemts.

Kopsavilkums par YouTube

Atbilstība platformas noteikumiem: netiek nodrošināta. Platforma nereaģēja uz ziņojumiem par saturu, kas pārkāpa tās pašas politikas par naida runu un dezinformāciju.

Atbilstība DPA (16. pants): neatbilst. YouTube pārkāpj DPA vairākos veidos:

- Specifiskais DPA mehānisms (16(1)) nav viegli pieejams un DPA apelācija ir liegta indivīdiem.
- Lai gan standarta mehānisms ļauj iesniegt pamatotu ziņojumu (atbilstoši 16(2)), platforma ignorē savu pienākumu sniegt atbildi un paziņot lēmumu (16(5) un 16(6) pārkāpums).
- Atbilstība DPA (34.–35. pants) attiecībā uz sistēmisku risku novēršanu: netiek īstenota. Fakts, ka platforma nereaģē uz pamatotiem ziņojumiem par naida runu un dezinformāciju krievu valodā, norāda uz nepietiekamu sistēmisko risku mazināšanu.
- Potenciālā saistība ar Krimināllikumu: vairākos gadījumos (YT-1, YT-2, YT-3, YT-4) tika konstatētas KL 78. panta (naida kurināšana) pazīmes.

Kopumā: YouTube nodrošina šķietami korektu ziņojuma *iesniegšanas* procesu (ļaujot pievienot pamatojumu), taču pilnībā ignorē *izskatīšanas* daļu. Tā ir "melnās kastes" pieeja, kur sūdzības pazūd bez jebkāda skaidrojuma pieņemtajam lēmumam, padarot DPA paredzētās tiesības par fikciju.

2.4. Facebook analīze

No visām pētītajām platformām Facebook (Meta) demonstrēja visattīstītāko un procesuāli caurspīdīgāko standarta ziņošanas mehānismu (sūdzībām par kopienas noteikumu pārkāpumiem). Tomēr šis process izrādījās formāls un pēc būtības neefektīvs, turklāt platformas specifiskais DPA mehānisms (ziņošanai par nelikumīgu saturu) ir padarīts parastam lietotājam praktiski neizmantojams.

Piecos no sešiem gadījumiem pētnieks saņēma automātisku ziņojuma saņemšanas apstiprinājumu, sākotnējo lēmumu un varēja izsekot sūdzības statusam (vienā gadījumā, FB-1, ziņojums pazuda sistēmas kļūmes dēļ). Tomēr šī procesuālā kārtība krasi kontrastēja ar rezultātu – visi sākotnējie lēmumi bija noraidoši. Pat klajākajā gadījumā (FB-3), kas aicināja uz migrantu spīdzināšanu, sūdzība un apelācija tika noraidītas. Lai gan šis viens ieraksts vēlāk tika noņemts, pētniece par to netika informēta.

Platforma sistemātiski nereaģēja uz saturu, kas ietvēra:

- Tiešus aicinājumus (latviešu valodā) uz spīdzināšanu un smagu vardarbību pret migrantiem, detalizēti aprakstot sakropļošanas metodes (FB-3).
- Nacionāli motivētus pazemojumus pret latviešiem un Latvijas amatpersonām, lietojot tādus apzīmējumus kā "stulbi" un "smirdīgi" ierēdņi (FB-4, FB-5).
- Draudus un apsūdzības "terorisma finansēšanā" tiem, kas ziedo Ukrainai (FB-2).
- Dezinformāciju un naida kurināšanu pret valsts iestādēm (FB-6).
- Rupjus personiskus apvainojumus un Ukrainas prezidenta salīdzināšanu ar Hitleru (FB-1).

Būtiskākie trūkumi DPA prasību izpildē

Facebook analīze atklāj trīskāršus DPA pārkāpumu veidus:

- DPA specifiskais mehānisms ir neizmantojams (DPA 16(1) pārkāpums): platformas īpašais DPA mehānisms ("juridiski pamatots pieprasījums") ir ārkārtīgi grūti atrodamas un nav "lietotājdraudzīgs". Tas apzināti novirza lietotāju uz standarta ziņošanas rīku un prasa no lietotāja juridiskas zināšanas (piem., ieteikumu konsultēties ar juristu, norādīt konkrētus likuma pantus un iesniegt izmeklēšanas materiālus), kas padara to parastam lietotājam pilnībā neizmantojamu.
- Standarta mehānisms ir nepilnīgs (DPA 16(2) pārkāpums): standarta ziņošanas rīks, uz kuru lietotājs tiek novirzīts, neatbilst DPA 16(2) prasībai, jo neļauj iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu. Lietotājs var tikai izvēlēties kategorijas.
- Izskatīšana nav rūpīga, un lēmumi netiek paziņoti (DPA 16(5) un 16(6) pārkāpums): platforma sistemātiski noraidīja ziņojumus (arī apelācijas) pat par acīmredzami nelikumīgu saturu (FB-3) vai saturu ar klajām naida runas pazīmēm (FB-2, FB-4, FB-5), demonstrējot nerūpīgu un neobjektīvu izvērtēšanu. Vēl jo vairāk, vienīgajā gadījumā, kad

saturs (FB-3) vēlāk tika noņemts, platforma pārkāpa DPA 16(5) pantu, nepaziņojot par šo gala lēmumu sūdzības iesniedzējai.

Kopsavilkums par Facebook

Atbilstība platformas noteikumiem: netiek nodrošināta. Platforma divreiz noraidīja (arī pēc apelācijas) ziņojumu par acīmredzamu un smagu tās noteikumu pārkāpumu – aicinājumu uz migrantu spīdzināšanu (FB-3).

Atbilstība DPA (16. pants): neatbilst. Facebook pārkāpj DPA 16. pantu visos galvenajos posmos:

- Specifiskais DPA mehānisms (16(1)) ir apzināti apgrūtināts un paredzēts juristiem.
- Standarta mehānisms neļauj iesniegt pamatotu ziņojumu.
- Izskatīšana caur standarta mehānismu (16(6)) nav rūpīga, jo sistemātiski, bez skaidrojuma tiek noraidīti potenciālie pārkāpumi (FB-2, FB-3, FB-4, FB-5).
- Par gala lēmumu (satura noņemšanu) netiek paziņots (16(5) pārkāpums FB-3 gadījumā).

Atbilstība DPA (34.–35. pants) par sistēmisko risku mazināšana: netiek īstenota. Nespēja atpazīt un reaģēt uz naida runu un aicinājumiem uz vardarbību krievu valodas saturā norāda uz būtiskiem trūkumiem sistēmisko risku mazināšanā.

Potenciālā saistība ar Krimināllikumu: saturā tika konstatētas KL 78. panta (naida kurināšana) un KL 79.⁶ panta (aicinājums uz terorismu) pazīmes.

Kopumā: Facebook demonstrē vislielāko neatbilstību starp procesu un rezultātu. Tā piedāvā, salīdzinājumā ar citām platformām, šķietami ļoti labi attīstītu procesu (sūdzību vēsture, apelācijas), kas tomēr ir iluzors: tas neļauj lietotājam iesniegt pamatojumu un pieņemt nemotivētus lēmumus.

2.5. Salīdzinošā tabula: monitoringa rezultāti

Platforma	Ziņojumu skaits	Saņemto gala lēmumu skaits	Noraidīto ziņojumu %	Apelācijas iespēja (Jā/Nē)	Satura noņemšanas gadījumi
Telegram	5	0	N/a	N/a	0
TikTok	5	5	100	Nē	0
YouTube	5	0	N/a	N/a	0
Meta (Facebook)	6	6	100	Jā	1 (pēc 2025.gada 3.oktobra)

3. Platformu DPA 16.panta snieguma salīdzinājums

Lai apkopotu un tieši salīdzinātu 2. nodaļā detalizēti analizēto platformu sniegumu, šajā nodaļā tiks izvērtēta to atbilstība Digitālo pakalpojumu akta (DPA) 16. panta pamatprasībām. Kā tika demonstrēts otrās nodaļas analizē, specifiskie DPA 16. panta mehānismi (kas paredzēti nelikumīgam saturam) lielākoties ir tehniski nefunkcionējoši, neatrodami vai apzināti apgrūtināti.

Tādēļ šī tabula analizē platformu standarta ziņošanas mehānismu (T&C jeb kopienas noteikumu rīku), ko lietotājs ir spiests izmantot tā vietā, vērtējot tā sniegumu caur DPA 16. panta procesuālo prasību prizmu. Analīze attiecas uz procesuālajiem aspektiem, nevis juridisku spriedumu par satura likumību.

Galvenie vērtēšanas kritēriji bija šādi:

1. **Pieejams specifisks DPA mehānisms:** vai platforma nodrošina viegli pieejamu un funkcionējošu DPA 16(1) mehānismu tieši *nelikumīga* satura ziņošanai.
2. **Pieejams standarta mehānisms:** vai platforma nodrošina viegli pieejamu standarta ziņošanas funkciju (DPA 16(1) interpretācija).
3. **Iespēja iesniegt pamatotu paziņojumu:** vai lietotājam ir iespēja norādīt pārkāpuma iemeslus un pievienot nepieciešamo informāciju (DPA 16(2)).
4. **Paziņojuma saņemšanas apstiprinājums:** vai platforma informē lietotāju, ka ziņojums ir saņemts (DPA 16(4)).
5. **Paziņojums par pieņemto lēmumu:** vai platforma paziņo iesniedzējam par savu lēmumu (DPA 16(5)).
6. **Apelācijas iespēja:** vai platforma nodrošina pieejamas lēmuma apstrīdēšanas iespējas (DPA 16(5)).
7. **Savlaicīga izskatīšana:** vai sūdzības izskatīšana notiek saprātīgā termiņā (DPA 16(6)).
8. **Rūpīga izskatīšana:** vai satura izvērtēšana pēc būtības ir veikta ar pienācīgu rūpību (DPA 16(6)).
9. **Objektīva izskatīšana:** vai lēmums par saturu ir pieņemts nepatvaļīgi un objektīvi (DPA 16(6)).

Kritērijs (Vērtēts standarta rīks, ja nav norādīts citādi)	Telegram	TikTok	YouTube	Meta (Facebook)
1. Pieejams specifisks DPA mehānisms (16(1))	✗ ¹	✗ ²	✗ ³	✗ ⁴
2. Pieejams standarta mehānisms (16(1))	✓	✓	✓	✓
3. Iespēja pamatot ziņojumu (16(2))	✓	✗	✓	✗
4. Saņemšanas apstiprinājums (16(4))	✓	✓	✓	✓
5. Paziņojums par lēmumu (16(5))	✗	✓	✗ ⁵	✓
6. Apelācijas iespēja (16(5))	✗	✗	✗ ³	✓
7. Savlaicīga izskatīšana (16(6))	✗	✓	✗ ⁵	✓
8. Rūpīga izskatīšana (16(6))	✗	✗	✗	✗
9. Objektīva izskatīšana (16(6))	✗	✗	✗	✗

Piezīmes:

¹ **Telegram:** Īpašais DPA ziņošanas bots ir tehniski nefunkcionējošs (procesa beigās izdod kļūdu).

² **TikTok:** Īpašais DPA ziņošanas mehānisms parastam lietotājam nav atrodams.

³ **YouTube:** Īpašais DPA mehānisms ir apgrūtināts (prasa "Report ID"), un DPA apelācijas forma ir paredzēta tikai organizācijām. Standarta rīks apelāciju indivīdiem nepiedāvā.

⁴ **Meta (Facebook):** Īpašais DPA mehānisms ("juridiski pamatots pieprasījums") ir ārkārtīgi grūti atrodams un prasa juridiskas zināšanas, padarot to neizmantojamu.

⁵ **YouTube:** Platforma paziņoja tikai par sūdzības *saņemšanu*, bet nekad nepaziņoja par gala lēmumu, tādējādi nav izpildīts ne 16(5) (lēmums), ne 16(6) (savlaicīgums) pants.

Kā redzams tabulā, pētījums atklāj divas fundamentālas problēmas.

Pirmkārt, specifiskais DPA 16. panta mehānisms, kas paredzēts ziņošanai par *nelikumīgu* saturu, nevienā no platformām neatbilst DPA 16(1) prasībai par "viegli pieejamu un lietotājdraudzīgu" rīku. Tā vietā platformas to ir padarījušas praktiski neizmantojamu: tas ir vai nu tehniski kļūdainais (Telegram), neatrodams (TikTok), vai apzināti apgrūtināts un paredzēts tikai organizācijām vai juristiem (YouTube, Meta). Šī ir universāla DPA 16(1) panta prasību neizpilde.

Otrkārt, arī standarta ziņošanas rīki (ko lietotāji ir spiesti izmantot) nespēj nodrošināt DPA pamatprincipus. Lai gan standarta rīki visur ir pieejami (2. kritērijs) un lielākoties sniedz saņemšanas apstiprinājumu (4. kritērijs), tie krasi atšķiras pēc tālākās darbības:

- **Formāli prasības izpildītas, bet "ķeksītim"** (TikTok un Facebook): šīs platformas nodrošina ātru, procesuāli korektu ciklu – tās saņem ziņojumu, savlaicīgi to izskata (7. kritērijs) un paziņo lēmumu (5. kritērijs). Tomēr šis process ir iluzors. Pirmkārt, tas neļauj lietotājam iesniegt pamatotu paziņojumu (3. kritērijs), kas ir 16(2) panta pārkāpums.

Otrkārt, ātrie un vienmēr noraidošie lēmumi (pat apelācijās) liecina par nerūpīgu un neobjektīvu izskatīšanu (8. un 9. kritērijs).

- **Nereaģējošās** (Telegram un YouTube): šo platformu ziņošanas rīki nefunkcionē jau procesuālajā līmenī. Lai gan tās (atšķirībā no TikTok un Meta) ļauj iesniegt pamatotu ziņojumu (3. kritērijs), tās pēc tam pilnībā ignorē savus DPA pienākumus – tās nesniedz nekādu lēmumu (5. kritērijs) un neveic savlaicīgu izskatīšanu (7. kritērijs).

Vissmagākais pārkāpums redzams attiecībā uz DPA 16. panta kodolu – rūpīgu un objektīvu izskatīšanu (8. un 9. kritērijs), kuram neatbilst pilnīgi visas platformas. Tas pierāda, ka DPA 16. panta ieviešana praksē ir bijusi formāla, maldinoša un pēc būtības neefektīva.

Pētījuma secinājumi

- 1. Konstatēta būtiska atšķirība starp DPA noteikumiem un to piemērošanu praksē.** Platformu ieviestie ziņošanas mehānismi praksē sistemātiski nenodrošina efektīvu satura izvērtēšanu. Neviena no 21 ziņotā gadījuma netika atrisināta, taču platformu neveiksmes izpaudās atšķirīgi: daļa platformu sūdzību ziņojumus skaidri noraidīja, kamēr citas tos vispār ignorēja, nesniedzot sūdzības iesniedzējam nekādu lēmumu. Viena satura vienība pēc monitoringa noslēguma vairs nebija pieejama, taču sūdzības iesniedzējam netika paziņots, vai šai nepieejamībai ir saistība ar iesniegto sūdzību.
- 2. Platformu neveiksmes izpaudās divos atšķirīgos procesuālos modeļos:**
 - **Nereagējošās platformas (Telegram un YouTube):** šo platformu standarta ziņošanas rīki ļāva iesniegt pamatotu rakstisku paskaidrojumu (atbilstoši DPA 16(2) prasībai). Tomēr pēc tam tās pilnībā pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) pantus, nesniedzot nekādu atbildi vai lēmumu par pamatotajām sūdzībām.
 - **Formāli prasību izpildītāji (TikTok un Facebook):** šīs platformas nodrošināja ātru, formālu procesu (sākotnējā atbilde un apelācijas iespēja Facebook). Tomēr tās pārkāpa DPA 16(2) pantu, jo to standarta rīki neļāva lietotājam iesniegt pamatotu rakstisku paskaidrojumu. Turklāt to ātrā (bieži 30 minūšu) un vienmēr noraidošā atbilde liecina par automatizētu, nerūpīgu un neobjektīvu izskatīšanu (DPA 16(6) pārkāpums).
- 3. Platformas sākotnēji noraidīja ziņojumus un atstāja publiski pieejamu saturu ar augstu riska potenciālu.** Piemēram, saturs, kas ietvēra aicinājumus uz vardarbību, naida runu pret dažādām sociālām un etniskām grupām, kā arī dezinformāciju, tostarp ar mākslīgo intelektu veidoti dziļviltījumi (*deepfake*). Vairāki no šiem gadījumiem satur pazīmes, kas potenciāli varētu atbilst Latvijas Krimināllikuma sastāviem (piemēram, par naida kurināšanu vai terorisma attaisnošanu), tomēr šī kvalifikācija pētījumā tika lietota tikai analītiski, lai norādītu uz satura bīstamību, nevis noteiktu juridisku atbildību. Vienlaikus pētījuma dati norāda, ka platformas nenošķir “nelikumīgu” saturu un “platformas noteikumiem neatbilstošu” saturu. Platformas mēdz vērtēt tikai savus kopienas noteikumus, ignorējot pazīmes, kas varētu atbilst Latvijas Krimināllikumam. Pētījumā konstatēts, ka specifiskie DPA 16. panta mehānismi ir vai nu tehniski nefunkcionējoši (Telegram), parastam lietotājam neatrodami (TikTok), vai prasa no lietotāja juridiskas zināšanas un pierādījumus, kas padara tos neizmantojamus (YouTube, Meta). Tā ir tieša DPA 16(1) prasības par "viegli pieejamu" rīku pārkāpšana.
- 4. Pētījuma rezultāti pamato nepieciešamību pēc aktīvas uzraudzības.** Konstatētās problēmas norāda, ka ar formālu DPA prasību ieviešanu nav pietiekami. Ir nepieciešama mērķtiecīga un aktīva Latvijas DPA koordinatora rīcība, lai nodrošinātu, ka regulējums tiek efektīvi ieviests praksē un digitālā vide kļūst drošāka.
- 5. Valodas barjera kā kritisks sistēmiskais risks, ko platformas ignorē.** Pētījuma rezultāti liecina, ka platformu nespēja efektīvi moderēt saturu krievu valodā ir kritisks

sistēmiskais risks Latvijas un Baltijas reģiona sabiedriskajai drošībai DPA 34. panta izpratnē. Naida runas un dezinformācijas netraucēta izplatība specifiskā valodas segmentā ar augstu polarizācijas potenciālu pierāda, ka ļoti lielas tiešsaistes platformas (VLOP) pienācīgi nenovērtē un nemazina reģionālos un lingvistiskos riskus, tādējādi pārkāpjot vienu no saviem DPA noteiktajiem pienākumiem.

Rekomendācijas

5.1. Rekomendācijas DPA koordinatoram (Patērētāju tiesību aizsardzības centram)

1. Izmantot šo pētījumu mērķtiecīgai divu līmeņu eskalācijai Eiropas Savienībā

DPA koordinatoram (Patērētāju tiesību aizsardzības centram) ir jāizmanto šis pētījums kā pierādījumu paka, lai vērstos pie Eiropas atbildīgajām iestādēm divos līmeņos. Pirmkārt, pētījums oficiāli jānosūta attiecīgo platformu vadošajiem regulatoriem tajās dalībvalstīs, kur platformas ir juridiski reģistrētas. Piemēram, Īrijas regulatoram tas jānosūta tādēļ, ka tur atrodas daudzu lielo tehnoloģiju uzņēmumu, kā Meta (Facebook) un Google (YouTube), Eiropas galvenie biroji, un Īrija ir galvenā atbildīgā par to uzraudzību ES. Tas jā dara, lai pieprasītu izmeklēt konkrētos DPA 16. panta procesuālos pārkāpumus, īpaši maldinošo dizainu un apzinātu DPA mehānismu apgrūtināšanu (16(1) pārkāpums), kā arī pienācīgas izvērtēšanas trūkumu (16(6) pārkāpums).

Otrkārt, pētījums ar secinājumiem ir tieši jāiesniedz Eiropas Komisijai, argumentējot, ka platformu nespēja moderēt saturu krievu valodā un to apzināti apgrūtinātie DPA ziņošanas kanāli ir sistemātisks risks (DPA 34. panta pārkāpums) visam Baltijas reģionam, par kura risināšanu atbildīga ir tieši Komisija.

2. Izveidot vienotu rīcības plānu iedzīvotājiem un iestādēm

DPA koordinatoram (PTAC) ir jāizstrādā un publiski jāizplata vienkāršs ceļvedis iedzīvotājiem, kurā skaidri nodalīta atšķirība starp standarta ('Report') ziņošanas pogu (T&C) un grūti atrodamo DPA 16. panta mehānismu (nelikumīgam saturam). Tajā jānorāda, ka gadījumā, ja DPA mehānisms nav atrodams, ir tehniski kļūdainais, vai ja standarta mehānisms neļauj iesniegt pamatojumu vai nereaģē, par šo konkrēto procesuālo pārkāpumu (piemēram, DPA 16(1) vai 16(2) neizpildi) ir jāziņo DPA koordinatoram. Savukārt, ja saturs ir acīmredzami noziedzīgs, piemēram, aicina uz vardarbību, par to jāziņo Valsts policijai vai Valsts drošības dienestam.

Vienlaikus PTAC ir jāizveido oficiāls sadarbības protokols ar tiesībsargājošajām iestādēm, lai nodrošinātu ātru informācijas apmaiņu un koordinētu rīcību smagāko pārkāpumu gadījumos.

5.2. Rekomendācija Latvijas valdībai

3. Iniciēt proaktīvu Baltijas informācijas telpas aizsardzības plānu 2026. gada vēlēšanām

Latvijas valdībai ir jāuzņemas politiskā iniciatīva, lai izveidotu proaktīvu Baltijas valstu informācijas telpas aizsardzības plānu pirms 2026. gada Saeimas vēlēšanām. Sadarbojoties ar DPA koordinatoru, valdībai ir jāuzsāk augsta līmeņa dialogs ar Lietuvu un Igauniju, lai izstrādātu vienas un stingras reģionālās prasības lielajām tiešsaistes platformām. Šo prasību mērķis ir

panākt, ka platformas, krietni pirms vēlēšanu kampaņas sākuma, iesniedz konkrētu rīcības plānu un pierādījumus par krievu valodas satura moderācijas kapacitātes un DPA 16. panta prasībām atbilstošu, viegli pieejamu ziņošanas mehānismu stiprināšanu. Tāpat plānā jāparedz izveidot "tiešo līniju" starp Baltijas valstu iestādēm un platformām, lai vēlēšanu laikā nodrošinātu zibenīgu reakciju uz saturu, kas apdraud vēlēšanu norisi.

Pielikums Nr.1. Svarīgākās tiesību normas.

Digitālo pakalpojumu akts

(Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts))

16. pants

Paziņošanas un rīcības mehānismi

1. Mitināšanas pakalpojumu sniedzēji ievieš mehānismus, kas ikvienai fiziskai personai un citam subjektam personai dod iespēju ziņot tiem par tādu konkrētu informācijas elementu esību to pakalpojumā, kurus attiecīgā fiziskā persona vai cits subjekts uzskata par nelikumīgu saturu. Minētie mehānismi ir viegli piekļūstami un lietotājdraudzīgi un ļauj iesniegt paziņojumus tikai elektroniski.

2. Šā panta 1. punktā minēto mehānismu mērķis ir veicināt pietiekami precīzu un pienācīgi pamatotu paziņojumu iesniegšanu. Minētajā nolūkā mitināšanas pakalpojumu sniedzēji īsteno nepieciešamos pasākumus, lai darītu iespējamu un veicinātu šādus elementus saturošu paziņojumu iesniegšanu:

- a) pienācīgi pamatots paskaidrojums tam, kādēļ fiziskā persona vai cits subjekts attiecīgo informāciju uzskata par nelikumīgu saturu;
- b) satura veidam un konkrētajam mitināšanas pakalpojuma veidam pielāgota skaidra norāde uz precīzu šādas informācijas elektroniskās piekļuves vietu, piemēram, precīzs vienotais resursu vietrādis vai vietrāži, un attiecīgajā gadījumā papildu informācija, kas ļauj identificēt nelikumīgo saturu;
- c) paziņojumu iesniedzošās fiziskās personas vārds, uzvārds un e-pasta adrese vai cita subjekta nosaukums un e-pasta adrese, izņemot gadījumus, kad informācija tiek uzskatīta par saistītu ar vienu no Direktīvas 2011/93/ES 3.–7. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
- d) paziņojuma iesniedzējas fiziskās personas vai cita subjekta apliecinājums par to, ka tā bona fide uzskata, ka paziņojumā iekļautā informācija un apgalvojumi ir pareizi un pilnīgi.

3. Šajā pantā minētos paziņojumus uzskata par pamatu faktiskām zināšanām vai ziņām 6. panta nolūkos par konkrēto attiecīgās informācijas elementu, ja tie rūpīgam mitināšanas pakalpojuma

sniedzējam dod iespēju identificēt attiecīgās darbības vai informācijas nelikumību bez detalizētas juridiskās pārbaudes.

4. Ja paziņojumā ir norādīta to iesniegušās fiziskās personas vai cita subjekta elektroniskā kontaktinformācija, mitināšanas pakalpojumu sniedzējs bez nepamatotas kavēšanās nosūta attiecīgajai fiziskajai vai juridiskajai personai paziņojuma saņemšanas apstiprinājumu.

5. Pakalpojuma sniedzējs bez nepamatotas kavēšanās arī paziņo minētajai fiziskajai personai vai citam subjektam par savu lēmumu par informāciju, uz kuru attiecas paziņojums, norādot pieejamās lēmuma apstrīdēšanas iespējas.

6. Mitināšanas pakalpojumu sniedzēji izskata visus paziņojumus, kas saņemti ar šā panta 1. punktā minētajiem mehānismiem, un laicīgi, rūpīgi, nepatvaļīgi un objektīvi pieņem lēmumus par informāciju, uz kuru attiecas šie paziņojumi. Ja šādai izskatīšanai vai lēmumu pieņemšanai tiek izmantoti automatizēti līdzekļi, šā panta 5. punktā minētajā paziņojumā iekļauj informāciju par to izmantošanu.

34. pants

Riska novērtēšana

1. Ļoti lielu tiešsaistes platformu un ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu nodrošinātāji rūpīgi apzina, analizē un novērtē visus sistēmiskos riskus Savienībā, kas izriet no to pakalpojumu un to attiecīgo sistēmu konstrukcijas vai darbības, tostarp algoritmiskās sistēmas, vai no to pakalpojumu izmantošanas.

Tie veic riska novērtējumus no 33. panta 6. punkta otrajā daļā noteiktā piemērošanas sākuma datuma un pēc tam vismaz reizi gadā un jebkurā gadījumā pirms tādu funkciju izvēršanas, kurām varētu būt kritiska ietekme uz riskiem, kas apzināti saskaņā ar šo pantu. Risku novērtējums ir vērsts uz to pakalpojumiem un ir samērīgs ar sistēmiskajiem riskiem, ņemot vērā to smagumu un varbūtību, un tas ietver šādus sistēmiskos riskus:

- a) nelikumīga satura izplatīšana ar to pakalpojumiem;
- b) jebkāda faktiskā vai paredzama negatīva ietekme uz pamattiesību īstenošanu, jo īpaši pamattiesību uz Hartas 1. pantā noteikto cilvēka cieņu, Hartas 7. pantā noteikto privātās un ģimenes dzīves respektēšanu, Hartas 8. pantā noteikto personas datu aizsardzību, Hartas 11. pantā noteikto vārda un informācijas brīvību, tostarp mediju brīvību un plurālismu, un Hartas 21. pantā noteikto diskriminēšanas aizliegumu, Hartas 24. pantā noteiktajām bērna tiesībām un Hartas 38. pantā noteikto augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību;

c) jebkāda faktiskā vai paredzama negatīva ietekme uz pilsonisko diskursu, vēlēšanu procesiem un sabiedrisko drošību;

d) jebkāda faktiskā vai paredzama negatīva ietekme attiecībā uz dzimumbalstītu vardarbību, sabiedrības veselības aizsardzību un nepilngadīgajiem un nopietna negatīva ietekme uz personas fizisko un garīgo labbūti.

2. Veicot riska novērtēšanu, ļoti lielu tiešsaistes platformu un ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu nodrošinātāji jo īpaši ņem vērā to, vai un kā kādu no 1. punktā minētajiem sistēmiskajiem riskiem ietekmē šādi faktori:

a) ieteikumu sistēmu un jebkuras citas relevantas algoritmiskās sistēmas dizains;

b) to satura moderācijas sistēmas;

c) piemērojamie noteikumi un to izpildes panākšana;

d) reklāmas atlases un rādīšanas sistēmas;

e) ar datiem saistītās nodrošinātāja prakses.

Novērtējumos analizē arī to, vai un kā riskus saskaņā ar 1. punktu ietekmē tīša manipulācija ar to pakalpojumu, tostarp pakalpojuma neautentiska izmantošana vai automatizēta izmantošana, kā arī nelikumīga satura un to noteikumiem neatbilstošas informācijas pastiprināšana un potenciāli ātra izplatīšana plašā mērogā.

Novērtējumā ņem vērā īpašus reģionālus vai lingvistiskus aspektus, tostarp tad, ja tie ir specifiski dalībvalstij.

3. Ļoti lielu tiešsaistes platformu un ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu nodrošinātāji riska novērtējumu apliecinājošos dokumentus glabā vismaz trīs gadus pēc riska novērtējumu veikšanas un pēc pieprasījuma nosūta tos Komisijai un iedibinājuma vietas digitālo pakalpojumu koordinatoram.

35. pants

Riska mazināšana

1. Ļoti lielu tiešsaistes platformu un ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu nodrošinātāji ievieš saprātīgus, samērīgus un iedarbīgus riska mazināšanas pasākumus, kas pielāgoti saskaņā ar 34. pantu apzinātajiem konkrētajiem sistēmiskajiem riskiem, īpašu uzmanību pievēršot šādu pasākumu ietekmei uz pamattiesībām. Attiecīgā gadījumā tie var ietvert šādus pasākumus:

-
- a) pakalpojumu konstrukcijas, iezīmju vai funkciju, tostarp tiešsaistes saskarņu, pielāgošana;
 - b) noteikumu un to izpildes panākšanas pielāgošana;
 - c) satura moderācijas procesu pielāgošana, tostarp tādu paziņojumu izskatīšanas ātrumu un kvalitāti, kuri saistīti ar konkrētiem nelikumīga satura veidiem, un – attiecīgā gadījumā – paziņotā satura ātru izņemšanu vai piekļuves liegšanu tam, jo īpaši nelikumīgas naida runas vai kibervardarbības gadījumā, kā arī jebkuru lēmumu pieņemšanas procesu un satura moderācijai paredzētu resursu pielāgošana;
 - d) algoritmisko sistēmu, tostarp ieteikumu sistēmu, testēšana un pielāgošana;
 - e) reklāmas sistēmu pielāgošana un tādu mērķorientētu pasākumu pieņemšana, kas vērsti uz reklāmas rādīšanas ierobežošanu vai pielāgošanu saistībā ar to sniegto pakalpojumu;
 - f) iekšējo procesu, resursu, testēšanas, dokumentēšanas vai savu darbību uzraudzības pastiprināšana, it īpaši attiecībā uz sistēmisko risku atklāšanu;
 - g) ar uzticamajiem signalizētājiem veidojamās sadarbības sākšana vai koriģēšana saskaņā ar šīs regulas 22. pantu un ārpusstiesas strīdu izšķiršanas lēmumu īstenošana saskaņā ar 21. pantu;
 - h) ar citiem tiešsaistes platformu vai tiešsaistes meklētājprogrammu nodrošinātājiem veidojamās sadarbības uzsākšana vai koriģēšana ar attiecīgi 45. un 48. pantā minētajiem rīcības kodeksiem un krīzes protokoliem;
 - i) izpratnes veicināšanas pasākumu veikšana un to tiešsaistes saskarņu pielāgošana, lai pakalpojumu saņēmējiem dotu vairāk informācijas;
 - j) mērķorientētu pasākumu veikšana nolūkā aizsargāt bērna tiesības, tostarp vecuma pārbaudes un vecākvadības rīkus un tādus rīkus, kuru mērķis ir palīdzēt nepilngadīgajiem ziņot par vardarbību vai saņemt atbalstu, ja nepieciešams;

k) nodrošināšana, ka informācijas elements neatkarīgi no tā, vai tas ir ģenerēts vai manipulēts attēls, audio vai video saturs, kas ticami atgādina reālas personas, priekšmetus, vietas vai citus subjektus vai notikumus un lietotājam maldinoši šķiet autentisks vai patiess, tiešsaistes saskarnēs ir atšķirams ar labi redzamu marķējumu, un turklāt tādas viegli lietojamas funkcijas nodrošināšana, kas pakalpojuma saņēmējiem ļauj norādīt šādu informāciju.

2. Padome sadarbībā ar Komisiju reizi gadā publicē visaptverošus ziņojumus. Ziņojumos ietver šādu informāciju:

a) tādu nozīmīgāko un visbiežāk konstatēto sistēmisko risku apzināšanu un novērtēšanu, par kuriem ziņo ļoti lielu tiešsaistes platformu vai ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu nodrošinātāji vai kuri apzināti, izmantojot citus informācijas avotus, jo īpaši tos, kas sniegti saskaņā ar 39., 40. un 42. pantu;

b) tāda paraugprakse ļoti lielu tiešsaistes platformu vai ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu nodrošinātājiem, kas mazina apzinātos sistēmiskos riskus.

Minētajos ziņojumos sistēmiskos riskus attiecīgi norāda pa dalībvalstīm, kurās tie radušies, un par Savienību kopumā.

3. Komisija sadarbībā ar digitālo pakalpojumu koordinatoriem var izdot vadlīnijas par šā panta 1. punkta piemērošanu attiecībā uz konkrētiem riskiem, it īpaši, lai piedāvātu paraugpraksi un ieteicamos iespējamus pasākumus, pienācīgi ņemot vērā pasākumu iespējamo ietekmi uz Hartā noteiktajām visu iesaistīto personu pamattiesībām. Gatavojot šādas vadlīnijas, Komisija rīko sabiedrisko apspriešanu.

Latvijas Krimināllikums

74.¹ pants. Genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru un kara nozieguma attaisnošana

(1) Par genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma publisku slavināšanu vai īstenotā genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma, tai skaitā PSRS vai nacistiskās Vācijas īstenotā genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma pret Latvijas Republiku un tās iedzīvotājiem, publisku slavināšanu, noliegšanu, attaisnošanu vai rupju noniecināšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par tādu pašu darbību, ja to izdarījusi personu grupa vai valsts amatpersona, vai uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības) vai organizācijas atbildīgs darbinieks vai ja tā izdarīta, izmantojot automatizētu datu apstrādes sistēmu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

(21.05.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2012., 15.05.2014., 17.12.2020. un 14.12.2023. likumu, kas stājas spēkā 30.12.2023.)

77.4 pants. Palīdzība ārvalstij pret citu valsti vērstā darbībā

Par darbību nolūkā palīdzēt personai, ārvalstij vai ārvalsts organizācijai graut vai apdraudēt citas demokrātiskas valsts teritoriālo neaizskaramību vai politisko neatkarību, vai citādi pret to vērsties pretrunā ar Latvijas Republikai saistošām starptautiskajām tiesībām, neievērojot normatīvos aktus vai Latvijas Republikai saistošus starptautiskos līgumus, —
soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

(14.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.12.2023.)

78.pants. Nacionālā, etniskā un rasu naida izraisīšana

(1) Par darbību, kas vērsta uz nacionālā, etniskā, rasu vai reliģiskā naida vai nesaticības izraisīšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par tādu pašu darbību, ja to izdarījusi personu grupa vai valsts amatpersona, vai uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas atbildīgs darbinieks vai ja tā izdarīta, izmantojot automatizētu datu apstrādes sistēmu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

(3) Par šā panta pirmajā daļā paredzēto darbību, ja tā saistīta ar vardarbību vai draudiem vai ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

(25.09.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

79.6 pants. Terorisma attaisnošana, aicinājums uz terorismu un terorisma draudi

(1) Par terorisma publisku slavināšanu vai attaisnošanu vai par publisku aicinājumu uz terorismu, vai par terorismu slavinoša, attaisnojoša vai uz terorismu aicinoša satura materiāla izplatīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par draudiem īstenot terorismu, ja ir pamats uzskatīt, ka tas var tikt veikts, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

(26.04.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

Pielikums Nr.2. Visu analizēto gadījuma apraksti.

Pielikumā aprakstītie gadījumu apraksti atšķiras pēc smaguma: daļa satur krimināltiesisku pazīmju, daļa – pašu platformu noteikumu pārkāpumus vai vienkārši robežsituācijas, kas tika izmantotas, lai pārbaudītu platformu moderēšanas mehānismu kvalitāti.

TG-1

Tehniskā informācija

Platforma: Telegram

Publicēšanas datums: 03.09.2025

Publicētājs: kanāls Антифашисты Прибалтики ("Antifashist Livland")

Tiešā saite: <https://t.me/antifalivland/12672>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: vardarbība

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: jā. ("Ieraksts satur aicinājumus uz fizisku iznīcināšanu, kūda naidu un izmanto pazemojošus apzīmējumus veselām grupām. Tas pārkāpj drošības noteikumus un musina uz vardarbību.")

Ziņojums platformai iesniegts: 03.09.2025

Platformas atbilde / statuss: līdz 03.10.2025 — nav atbildes; publikācija joprojām pieejama

Apelācija: nav paredzēta

Sūdzību vēsture: nav pieejama (Telegram nerāda ziņojumu statusu)

Orģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Orģināls:

“Нацисты глумятся. Мало того, они зеркалят свое поведение на нас. Нацисты всюду орут, что антифашисты мечтают запретить латышам говорить по-латышски. Не равняйте нас под себя, убогие. Антифашисты Латвии вполне сносно говорят по-латышски, эстонские - по-эстонски, ну а среди литовских антифашистов вообще почти все - этнические литовцы. Нигде и никогда мы не предлагали запрещать языки и этносы. Никогда и нигде не предлагали репрессировать кого-либо по национальному признаку. А вот нацистов - да. Их мы намерены не просто запретить. Нацистов мы намерены уничтожить. Физически. Уже уничтожаем в полях под Курском, в городах и в селах Донбасса. Так что пишитесь и какайтесь, уродцы. Вернемся — найдем прямо там, где вы сегодня издеваетесь над русскими. “

Tulkojums (latviski):

(“Tulkojums (latviski): (“Nacisti ģirģājas. Maigi sakot, viņi piedēvē savu uzvedību mums. Nacisti visur blāuj, ka antifašisti sapņo aizliegt latviešiem runāt latviski. Nemēriet mūs pēc sevis, jūs nožēlojamie. Latvijas antifašisti diezgan ciešami runā latviski, igauņu - igauņiski, bet starp lietuviešu antifašistiem vispār gandrīz visi ir etniskie lietuvieši. Nekur un nekad mēs neesam piedāvājuši aizliegt valodas vai etnosus. Nekad un nekur neesam piedāvājuši represēt kādu pēc nacionālās pazīmes. Bet nacistus - jā. Viņus mēs netaisāmies vienkārši aizliegt. Nacistus mēs taisāmies iznīcināt. Fiziski. Jau iznīcinām laukos

pie Kurskas, pilsētās un ciemos Donbasā. Tā ka čurāji un kakāji biksēs, kropļi. Atgriezīsimies — atradīsim jūs tieši tur, kur jūs šodien ņirgājaties par krieviem.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: ieraksts satur tiešus aicinājumus uz fizisku iznīcināšanu (“mēs plānojam iznīcināt fiziski”) un dehumanizējošas frāzes (“briesmoņi”), kas vērstas pret politisku un etniski definētu cilvēku grupu, kuru autors apzīmē ar vārdu “nacisti”, iesaistot konfliktu ar Latvijas un Ukrainas iedzīvotājiem. Saskaņā ar KL 78 šāds publisks aicinājums uz vardarbību pret noteiktu grupu ir krimināls naida noziegums.

(Saturs pārsniedz vārda brīvības robežas, jo tiešā formā aicina uz fizisku iznīcināšanu.)

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** Sākotnēji tika mēģināts izmantot Telegram specifisko DPA ziņošanas mehānismu (botu), kas paredzēts ziņošanai par nelikumīgu saturu. Šis mehānisms izrādījās tehniski nefunkcionējošs un procesa beigās radīja kļūdu. Līdz ar to platforma pārkāpj DPA 16(1) prasību par “viegli pieejamu un lietotājdraudzīgu” mehānismu nelikumīga satura ziņošanai.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tā kā DPA ceļš nedarbojās, pētniece bija spiesta izmantot standarta “Report” (kopienas noteikumu) mehānismu. Izmantojot šo standarta mehānismu, bija pieejams paskaidrojuma lauks, kurā tika iesniegts detalizēts pamatojums (kā minēts avota datos), tādējādi faktiski izpildot DPA 16(2) prasību par iespēju iesniegt pamatotu ziņojumu.
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** neskatoties uz to, ka ziņojums tika iesniegts ar pamatojumu pa vienīgo pieejamo kanālu, platforma pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības – līdz 3. oktobrim (vairāk nekā mēneša laikā) netika saņemts ne paziņojums par lēmumu, ne arī veikta satura izņemšana.

TG-2

Tehniskā informācija

Platforma: Telegram

Publicēšanas datums: 03.09.2025

Publicētājs: kanāls Антифашисты Прибалтики (“Antifashist Livland”)

Tiešā saite: <https://t.me/antifalivland/12533>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Vardarbība

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: Jā. (“Ieraksts satur aizskarošus izteicienus pret nacionālu un politisku grupu, izmanto pazemojošas iezīmes un aicina uz vardarbību.”)

Ziņojums platformai iesniegts: 03.09.2025

Platformas atbilde / statuss: uz 03.10.2025 — nav saņemta; publikācija pieejama

Apelācija: nav paredzēta

Sūdzību vēsture: nav pieejama (Telegram nerāda ziņojumu statusu)

Originālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Origināls:

«"Байвари" - латышский национальный центр реабилитации бандеровцев после встречи с русской армией. В то, что закончилась американская помощь, мы не верим. В то, что у латышских нацистов появился повод получить дополнительный доход, - верим сразу и охотно. В любом случае, бандеровско-нацистское гнездо - под снос...»

Tulkojums (latviski):

(“Vaivari” — latviešu nacionālais rehabilitācijas centrs Bandera atbalstītājiem pēc tikšanās ar Krievijas armiju. Mēs neticam, ka amerikāņu palīdzība ir beigusies. Mēs, savukārt, labprāt ticam, ka latviešu nacistiem parādījās iespēja iegūt papildu ienākumus. Katrā ziņā banderovcu–nacistu ligzda ir jāiznīcina/nojauc.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: centrs “Vaivari” tiek apzīmēts kā “banderovcu–nacistu ligzda”, jo tur ārstējas ievainotie Ukrainas karavīri. Šī ir naidu kurinoša retorika, mērķējot uz nacionāli identificētu grupu, to dēvējot par nacistiem.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** sākotnēji tika mēģināts izmantot Telegram specifisko DPA ziņošanas mehānismu (botu), kas paredzēts ziņošanai par nelikumīgu saturu. Šis mehānisms izrādījās tehniski nefunkcionējošs un procesa beigās radīja kļūdu. Līdz ar to platforma pārkāpj DPA 16(1) prasību par "viegli pieejamu un lietotājdraudzīgu" mehānismu nelikumīga satura ziņošanai.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tā kā DPA ceļš nedarbojās, pētniece bija spiesta izmantot standarta "Report" (kopienas noteikumu) mehānismu. Izmantojot šo standarta mehānismu, bija pieejams paskaidrojuma lauks, kurā tika iesniegts detalizēts pamatojums (kā minēts avota datos), tādējādi faktiski izpildot DPA 16(2) prasību par iespēju iesniegt pamatotu ziņojumu.
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** neskatoties uz to, ka ziņojums tika iesniegts ar pamatojumu pa vienīgo pieejamo kanālu, platforma pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības – līdz 3. oktobrim (vairāk nekā mēneša laikā) netika saņemts ne paziņojums par lēmumu, ne arī veikta satura izņemšana.

TG-3

Tehniskā informācija

Platforma: Telegram

Publicēšanas datums: 03.09.2025

Publicētājs: kanāls Антифашисты Прибалтики ("Antifashist Livland")

Tiešā saite: <https://t.me/antifalivland/12623>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Terorisms

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: Jā. ("Aicinājums nodot izlūkošanas informāciju. Tā ir civiliedzīvotāju iesaistīšana karadarbībā un musināšana uz vardarbību.")

Ziņojums platformai iesniegts: 03.09.2025

Platformas atbilde / statuss: uz 03.10.2025 — nav saņemta; publikācija pieejama

Apelācija: nav paredzēta

Sūdzību vēsture: nav pieejama (Telegram nerāda ziņojumu statusu)

Originālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Origināls:

« "Этот пост для тех моих читателей, кто по тем или иным причинам находится на территории Украины или был вынужден бежать в Евросоюз. Я знаю, что многие из вас хотят скорейшего окончания войны, но не знают, как его приблизить; надеются на победу России, на смену режима Зеленского, но оказываются один на один со своими мыслями и тревогами. Многие из вас оказались заложниками ситуации, заложниками войны, заложниками режима. Волю заложника разъедает беспомощность, растерянность, ощущение полного отсутствия контроля над ситуацией. Да, конечно, никто из нас не может единолично переломить ход войны, но каждый из нас может сделать свой вклад в победу и приблизить устойчивый мир. Только в действии можно обрести чувство контроля, нужности, а через него избавиться от беспомощности. Вам может казаться, что у вас нет таких возможностей, — но это далеко не так. Почти каждый из вас, часто сам того не осознавая, владеет информацией, полезной для наших наступающих сил. Вы можете вполне реально приблизить победу и мир, уменьшить количество проливаемой крови, если поделитесь этой информацией. Мои товарищи по борьбе, занимающиеся сбором и обработкой информации в интересах нашей Победы, создали бот, куда может совершенно анонимно и безопасно обратиться любой житель Украины и Евросоюза, желающий приблизить окончание этой войны. Вы можете сделать свой вклад, ничем не рискуя. @oko_saurona2_robot Ничего не бойтесь, напишите, помогите нам закончить эту войну"

Tulkojums (latviski):

("Šis ieraksts domāts tiem maniem lasītājiem, kuri tādu vai citādu iemeslu dēļ atrodas Ukrainas teritorijā vai bija spiesti bēgt uz Eiropas Savienību. Es zinu, ka daudzi no jums vēlas pēc iespējas ātrāku kara beigas, bet nezina, kā tās tuvināt; cer uz Krievijas uzvaru, uz Zelenska režīma maiņu, bet paliek vieni paši ar savām domām un satraukumiem. Daudzi no jums ir kļuvuši par situācijas ķīlniekiem, kara ķīlniekiem, režīma ķīlniekiem. Ķīlnieka gribu saēd bezpalīdzība, apjukums, sajūta, ka pilnībā nekontrolē situāciju. Jā, protams, neviens no mums nevar vienpersoniski mainīt kara gaitu, bet katrs no mums var dot savu ieguldījumu uzvarā un tuvināt noturīgu mieru. Tikai rīcībā var gūt kontroles sajūtu, vajadzīguma sajūtu un caur to atbrīvoties no bezpalīdzības. Jums var šķist, ka jums nav tādu iespēju, — bet tas ir tālu no patiesības. Gandrīz katram no jums, bieži vien pašam to neapzinoties, pieder informācija, kas ir noderīga

mūsu uzbrūkošajiem spēkiem. Jūs varat pilnīgi reāli tuvināt uzvaru un mieru, samazināt izlieto asins daudzumu, ja dalīsieties ar šo informāciju. Mani ciņu biedri, kas nodarbojas ar informācijas vākšanu un apstrādi mūsu Uzvaras interesēs, ir izveidojuši botu, kurā var pilnīgi anonīmi un droši vērsties jebkurš Ukrainas un Eiropas Savienības iedzīvotājs, kurš vēlas tuvināt šī kara beigas. Jūs varat dot savu ieguldījumu, neko neriskējot. @oko_saurona2_robot Neko nebīstieties, rakstiet, palīdziet mums pabeigt šo karu.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 77.4 pants (Palīdzība ārvalstij pret citu valsti vērstā darbībā).

Pamatojums: ieraksts tieši aicina civiliedzīvotājus sniegt operacionālu informāciju (“noderīgu mūsu uzbrūkošajām spēkiem”) un norāda anonīmu kontaktpunktu (bots), kas kvalificējas kā palīdzība ārvalstij pret citu valsti vērstās darbībās.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** Sākotnēji tika mēģināts izmantot Telegram specifisko DPA ziņošanas mehānismu (botu), kas paredzēts ziņošanai par nelikumīgu saturu. Šis mehānisms izrādījās tehniski nefunkcionējošs un procesa beigās radīja kļūdu. Līdz ar to platforma pārkāpj DPA 16(1) prasību par "viegli pieejamu un lietotājdraudzīgu" mehānismu nelikumīga satura ziņošanai.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** Tā kā DPA ceļš nedarbojās, pētniece bija spiesta izmantot standarta "Report" (kopienas noteikumu) mehānismu. Izmantojot šo standarta mehānismu, bija pieejams paskaidrojuma lauks, kurā tika iesniegts detalizēts pamatojums (kā minēts avota datos), tādējādi faktiski izpildot DPA 16(2) prasību par iespēju iesniegt pamatotu ziņojumu.
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** Neskatoties uz to, ka ziņojums tika iesniegts ar pamatojumu pa vienīgo pieejamo kanālu, platforma pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības – līdz 3. oktobrim (vairāk nekā mēneša laikā) netika saņemts ne paziņojums par lēmumu, ne arī veikta satura izņemšana.

TG-4

Tehniskā informācija

Platforma: Telegram

Publicēšanas datums: 04.09.2025

Publicētājs: kanāls Антифашисты Прибалтики (“Antifashist Livland”)

Tiešā saite: <https://t.me/antifalivland/12458>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: vardarbība

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: jā. ("Ieraksts satur slepkavības draudus un apvainojumus. Tas ir tiešs aicinājums uz vardarbību un naida runa.")

Ziņojums platformai iesniegts: 04.09.2025

Platformas atbilde / statuss uz 03.10.2025: nav saņemta; publikācija pieejama; apelācijas nav
DPA ziņošanas kanāla izmēģinājums: mēģināts — bots/forma nestrādāja

Orīģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Orīģināls:

«Наш ответ латышским гестаповцам:

Шестеро латышских нацистов заочно приговорены к тюремному заключению. Больше двухсот — в процессе. В их числе — большинство депутатов сейма и представители самоуправлений, голосовавших за снос памятников.

Но этим ещё повезёт.

А теперь персонально уродцам из СГБ — вас в плен брать не будем.»

Tulkojums (latviski):

(“Mūsu atbilde latviešu gestapoviešiem: seši latviešu nacisti ir notiesāti aizmuguriski ar brīvības atņemšanu. Vairāk nekā divi simti vēl procesā. Viņu vidū — lielākā daļa Saeimas deputātu un pašvaldību pārstāvju, kas balsoja par pieminekļu nojaukšanu. Bet šiem vēl paveiksies. Un tagad personīgi — izdzimteniem no Valsts drošības dienesta — jūs gūstā neņemsim.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: tekstā ir tieši draudi (“jūs gūstā neņemsim”) valstiskai grupai (valsts amatpersonas) un etniski/valstiski motivējoša dehumanizācija (“latviešu gestapovieši”, “nacisti”), kas publiski kūda naidu un piesauc vardarbību pret nacionāli/valstiski identificētu grupu.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** Sākotnēji tika mēģināts izmantot Telegram specifisko DPA ziņošanas mehānismu (botu), kas paredzēts ziņošanai par nelikumīgu saturu. Šis mehānisms izrādījās tehniski nefunkcionējošs un procesa beigās radīja kļūdu. Līdz ar to platforma pārkāpj DPA 16(1) prasību par “viegli pieejamu un lietotājdraudzīgu” mehānismu nelikumīga satura ziņošanai.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** Tā kā DPA ceļš nedarbojās, pētniece bija spiesta izmantot standarta “Report” (kopienas noteikumu) mehānismu. Izmantojot šo standarta mehānismu, bija pieejams paskaidrojuma lauks, kurā tika iesniegts detalizēts pamatojums (kā minēts avota datos), tādējādi faktiski izpildot DPA 16(2) prasību par iespēju iesniegt pamatotu ziņojumu.
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** Neskatoties uz to, ka ziņojums tika iesniegts ar detalizētu pamatojumu pa vienīgo pieejamo kanālu, platforma pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības – līdz 3. oktobrim (gandrīz mēneša laikā) netika saņemts ne paziņojums par lēmumu, ne arī veikta satura izņemšana.

TG-5

Tehniskā informācija

Platforma: Telegram

Publicēšanas datums: 04.09.2025

Publicētājs: kanāls Антифашисты Прибалтики ("Antifashist Livland")

Tiešā saite: <https://t.me/antifalivland/12688>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: vardarbība

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: jā. ("Aicinājums iznīcināt Latvijas valstiskumu un pretnostata krievus un latviešus, kūdot naidu starp nacionālajām grupām.")

Ziņojums platformai iesniegts: 04.09.2025

Platformas atbilde / statuss uz 03.10.2025: nav saņemta; publikācija pieejama; apelācijas nav

Originālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Origināls:

«Если мы хотим справедливого мира, мы хотим разгрома России, - заявил видный латышский русофоб политолог Кристиан Розенвалдс.

А теперь вопрос к читателям: зазорно ли русским, видя такие настроения латышей, желать уничтожения латышской государственности, как источника непосредственной угрозы Отечеству?»

Tulkojums (latviski):

("Ja mēs vēlamies taisnīgu mieru, mēs vēlamies Krievijas sagraušanu, — paziņoja ievērojams latviešu rusofobs, politologs Kristians Rozenvalds. Un tagad jautājums lasītājiem: vai krievi, redzot tādas latviešu noskaņas, būtu pieklājīgi vēlēt latviešu valsts iznīcināšanu kā tiešu draudu Tēvzemei?")

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: aicinājuma/normalizēšanas formā tiek apspriesta "latviešu valsts iznīcināšana", kas veicina naidīgu attieksmi un legitimizē kolektīva kaitējuma ideju pret nacionāli definētu mērķi (latviešiem/Latvijas valstiskumam).

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** sākotnēji tika mēģināts izmantot Telegram specifisko DPA ziņošanas mehānismu (botu), kas paredzēts ziņošanai par nelikumīgu saturu. Šis mehānisms izrādījās tehniski nefunkcionējošs un procesa beigās radīja kļūdu. Līdz ar to platforma pārkāpj DPA 16(1) prasību par "viegli pieejamu un lietotājdraudzīgu" mehānismu nelikumīga satura ziņošanai.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tā kā DPA ceļš nedarbojās, pētniece bija spiesta izmantot standarta "Report" (kopienas noteikumu) mehānismu. Izmantojot šo standarta mehānismu, bija pieejams paskaidrojuma lauks, kurā tika iesniegts detalizēts pamatojums (kā minēts avota datos), tādējādi faktiski izpildot DPA 16(2) prasību par iespēju iesniegt pamatotu ziņojumu.

- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** Neskatoties uz to, ka ziņojums tika iesniegts ar detalizētu pamatojumu pa vienīgo pieejamo kanālu, platforma pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības – līdz 3. oktobrim (gandrīz mēneša laikā) netika saņemts ne paziņojums par lēmumu, ne arī veikta satura izņemšana.

YT-1

Tehniskā informācija

Platforma: YouTube

Publicēšanas datums: 31.08.2025

Publicēja: kanāls @MataevDmitry

Tiešā saite: <https://youtube.com/shorts/vMVS4JdsEhQ?si=rj6bFqhy2OxF6b1r>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: "Оскорбления или проявления нетерпимости" (Apvainojumi vai neiecietības izpausmes)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: ir. ("Video satur izteikumus, kas vērsti uz cilvēku diskreditāciju un pazemošanu pēc nacionālās piederības. Autors izmanto nacionalitāti kā pamatu negatīviem raksturojumiem un pazemojošiem vispārinājumiem attiecībā uz latviešiem un Latvijas valsts amatpersonām.")

Ziņojums platformai iesniegts: 03.09.2025

Platformas atbilde / statuss uz 03.10.2025: Sūdzības saņemšanas apstiprinājums tika saņemts, bet gala lēmums nav paziņots. Publikācija joprojām pieejama.

Originālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Origināls (izvilkums):

«Тупая премьерка Силиня, шпротная латвийская чиновница, вякнула в интернете, выразила свое мнение по поводу Украины, по поводу переговоров, по поводу Донецка и там еще чего-то, но самое смешное, что она сказала, что никакого статуса русскому языку на Украине ни в коем случае нельзя. Давать, а то. Будет то же самое, что в Латвии. Ай-яй-яй-яй-яй. Ну, кроме меня, наверное, ее никто не. Слушает, но. Все же мне. Интересно. Интересно, какой же статус был русского языка в Латвии раньше? И что же. Такого случилось плохого в Латвии после того, как русский язык. Массово использовался до того, как вы, тупые латышские чиновники, его полностью не вырезали, да, выгнав большинство своего населения за границу своими действиями тупыми. Так что же такого было плохого в. Русском языке. В Латвии. Что аж. Главная. Тупая латышская чиновница что-то там вякает в интернете и пытается всему миру через свой фейсбук или где она там вякает с двумя тысячами подписчиков сообщить свое неумное латышское мнение. Расскажите мне. Пожалуйста.»

Tulkojums (latviski):

(“Stulbā premjere Siliņa, šprotu latviešu ierēdne, kaut ko ievaukšķējās internetā, izteica savu viedokli par Ukrainu, par sarunām, par Doņecku un vēl kaut ko, bet pats smieklīgākais, ka viņa teica, ka nekādā gadījumā nedrīkst piešķirt krievu valodai Ukrainā kaut kādu statusu. Citādi. Būs tas pats, kas Latvijā. Ai-jai-jai-jai-jai. Nu, izņemot mani, droši vien neviens viņu neklausās. Bet. Tomēr man. Interesanti. Interesanti, kāds gan statuss bija krievu valodai Latvijā agrāk? Un kas gan. Tik slikts notika Latvijā pēc

tam, kad krievu valoda. Tika masveidā lietota, pirms jūs, stulbie latviešu ierēdņi, to pilnībā neizgriezāt, jā, padzenot vairākumu savu iedzīvotāju uz ārzemēm ar savām stulbajām darbībām. Tad kas tik slikts bija. Krievu valodā. Latvijā. Ka pat. Galvenā. Stulbā latviešu ierēdne kaut ko tur vaikšķ internetā un mēģina visai pasaulei caur savu Facebook vai kur viņa tur vaikšķ ar diviem tūkstošiem sekotāju paziņot savu stulbo latviešu viedokli. Pastāstiet man. Lūdzu.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: video satur atkārtotus pazemojošus un dehumanizējošus izteikumus pret latviešiem (“stulbie latviešu ierēdņi”), nacionālā pazīme tiek lietota kā negatīvu vispārinājumu pamats, kas publiski kūda naidu pret nacionālu grupu.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** specifiskais DPA ziņošanas mehānisms nav “viegli pieejams”. Lai tam piekļūtu, lietotājam vispirms ir jāiesniedz standarta ziņojums, jāsaņem e-pasts ar “Report ID” un pēc tam šis kods jāievada atsevišķā formā. Turklāt DPA apelācijas forma ir skaidri paredzēta tikai autorizētām organizācijām, nevis indivīdiem.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** Tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. YouTube atbilst šim punktam, jo standarta forma ļāva iesniegt detalizētu rakstisku paskaidrojumu (kas arī tika izdarīts).
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** Neskatoties uz to, ka platforma saņēma pamatotu ziņojumu pa savu standarta kanālu, tā pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības. Līdz 3. oktobrim (vairāk nekā mēneša laikā) netika paziņots nekāds gala lēmums par sūdzības izskatīšanu, un saturs netika noņemts.

YT-2

Tehniskā informācija

Platforma: YouTube

Publicēšanas datums: 31.08.2025

Publicēja: kanāls @MataevDmitry

Tiešā saite: <https://youtube.com/shorts/bEeTEyg14ks?feature=shared>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: “Ложная информация” (Maldinoša informācija)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: ir. (“Video satur nepatiesus apgalvojumus par medicīnu Latvijā (rindas pie ārstiem it kā gadiem ilgi, solīts ekrānšāviņš, kas faktiski nav pievienots), aizskarošus izteikumus par Latvijas ierēdņiem, kā arī emocionālus aicinājumus panikā pamest valsti. Šāds saturs apvieno maldinošu informāciju, apvainojumus un iebiedēšanas elementus.”)

Ziņojums platformai iesniegts: 03.09.2025

Platformas atbilde / statuss uz 03.10.2025: Sūdzības saņemšanas apstiprinājums tika saņemts, bet gala lēmums nav paziņots. Publikācija joprojām pieejama.

Oriģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Oriģināls (izvilkums):

«6 лет. 6 лет надо ждать, чтобы попасть к врачу в Латвии. Скрин в приложении в конце ролика. 6 лет в первой городской больнице очередь, чтобы попасть к ревматологу. Представляете, люди ждут 6 лет. А 4 года поменьше. 4 года надо ждать, чтобы попасть на УЗИ этой шеи, сосудов шеи. Это все Рига. Латышская империя. А я вот вчера отвёл своих маленьких латышей шести и восьми лет в Минске на полный чекап одного и второго. Ну в школу они идут, естественно, на Валаде учиться, в Минскую школу идут, и для этого нужно справки собрать. Так вот, если бы я собирал, наверное, врачей для детей в Риге, то где-нибудь к совершеннолетию они бы смогли бы попасть и, наверное, бы... и наверное бы собрать справки для школы ну вот такая вот медицина в Латвии, такие вот успехи тупых латышских чиновников. Ребят, те кто в Латвии еще, ну если вы хотите выжить, ну собирайте уже чемоданы, ну это же невозможно уже, ну там уже все, все, точка, точки невозврата пройдены уже все давным-давно, там тупые латышские чиновники вас же добьют, как добились уже десятки тысяч, к сожалению, людей. Шесть лет 6 лет надо ждать, чтобы попасть к врачу в Латвии.»

Tulkojums (latviski):

(“6 gadi. 6 gadi jāgaida, lai nokļūtu pie ārsta Latvijā. Ekrānšāviņš pielikumā rullīša beigās. 6 gadi pirmajā pilsētas slimnīcā rinda, lai nokļūtu pie reimatologa. Iedomājieties, cilvēki gaida 6 gadus. A 4 gadi mazāk. 4 gadi jāgaida, lai nokļūtu uz šī kakla USG, kakla asinsvadu. Tā visa ir Rīga. Latviešu impērija. Bet es, lūk, vakar aizvedu savus mazos latviešus sešu un astoņu gadu vecumā Minskā uz pilnu vienu un otru veselības pārbaudi (check-up). Nu, viņi iet uz skolu, protams, Valodas [iespējams, domāta Valda Avotiņa] mācīties, uz Minskas skolu iet, un tam vajag savākt izziņas. Un lūk, ja es, droši vien, vāktu ārstus bērniem Rīgā, tad kaut kad ap pilngadību viņi varētu nokļūt un, droši vien, ka... un droši vien, ka savāktu izziņas skolai. Nu lūk, tāda tā medicīna Latvijā, tādi lūk panākumi stulbajiem latviešu ierēdņiem. Čaļi, tie, kas Latvijā vēl, nu, ja jūs gribat izdzīvot, nu vāciet jau čemodānus, nu tas taču vairs nav iespējams, nu tur jau viss, viss, punkts, neatgriešanās punkti jau sen, sen visi ir pagājuši, tur stulbie latviešu ierēdņi jūs pašus pabeigs nost, kā jau pabeiguši desmitiem tūkstošu, diemžēl, cilvēku. Sešus gadus. 6 gadus jāgaida, lai nokļūtu pie ārsta Latvijā.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: nacionāli identificēta grupa (“latviešu ierēdņi”) tiek dehumanizēta un vainota kolektīvā “cilvēku iznīcināšanā”, kas rosina naidīgu attieksmi pret nacionālu grupu.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** specifiskais DPA ziņošanas mehānisms nav "viegli pieejams". Lai tam piekļūtu, lietotājam vispirms ir jāiesniedz standarta ziņojums, jāsagaida e-pasts ar "Report ID" un pēc tam šis kods jāievada atsevišķā formā. Turklāt DPA apelācijas forma ir skaidri paredzēta tikai autorizētām organizācijām, nevis indivīdiem.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. YouTube atbilst šim punktam, jo standarta forma ļāva iesniegt detalizētu rakstisku paskaidrojumu (kas arī tika izdarīts).
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** neskatoties uz to, ka platforma saņēma pamatotu ziņojumu pa savu standarta kanālu, tā pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības. Līdz 3. oktobrim

(vairāk nekā mēneša laikā) netika paziņots nekāds gala lēmums par sūdzības izskatīšanu, un saturs netika noņemts.

YT-3

Tehniskā informācija

Platforma: YouTube

Publicēšanas datums: 31.08.2025

Publicēja: kanāls @MataevDmitry

Tiešā saite: <https://youtube.com/shorts/2lOioK7hcro?feature=shared>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: "Ложная информация" (Maldinoša informācija)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: jā. ("Video apvieno apvainojumus pēc nacionālās piederības un nepatiesu apgalvojumu izplatīšanu. Palīdzība Ukrainai tiek pielīdzināta "terorisma sponsorēšanai", kas diskreditē humanitārās iniciatīvas. Vienlaikus latviešu nacionālā piederība tiek izmantota kā uzbrukuma objekts, padarot saturu naidīgu un diskriminējošu.")

Ziņojums platformai iesniegts: 03.09.2025

Platformas atbilde / statuss uz 03.10.2025: Sūdzības saņemšanas apstiprinājums tika saņemts, bet gala lēmums nav paziņots. Publikācija joprojām pieejama.

Oriģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Oriģināls:

«Чиновники Прибалтики кланчат на сине-желтую страну в социальных сетях опять деньги. И уже нашлись люди, которые 33 тысячи пожертвовали туда, на войну опять. Так вот у меня вопрос такой. Рядом, рядом, просят денег маленький мальчик Янис. Маленький мальчик Янис серьезно болен. Государство латышское, естественно, помочь ему не может. Медицина кончилась. Так вот, собирают деньги на операцию в другой стране. 5 евро. собрали всей страной Янису. И в это же самое время за два дня жители, наверное, жители Прибалтики, 33 тысячи, собрали на Украину. Вот меня поражает, отдают автобусы, отдают полицейские машины, отдают пожарные машины, отдают продукты, отдают деньги, отдали уже на миллиард евро. в то время как своя страна загибается и вымирает. Умирают дети, уезжают взрослые, уезжают десятками, сотнями тысяч, не рождаются дети, а все деньги, а все деньги на сине-желтые всякие цели. Зачем? Вот зачем вы сами, тупые латышские чиновники, гробите свое же будущее? Где вы будете жить через 20 лет? Тем более, что многих из вас объявят в розыск и уже объявили. Будут судить и будете сидеть на скамье подсудимых за спонсорство терроризма. Есть такая статья. Подумайте об этом. И те, подумайте, кто кидает вот даже 10 евро, кидает вот на эти цели, что завтра ситуация поменяется и будет очень длинная скамейка для подсудимых. Возможно, вполне возможно будет такая скамеечка. И не факт, что она будет в России, она вполне может быть и в НАТО, она может быть и в США, где угодно. Да, она может быть даже и в Латвии. Власть наконец-то поменяется и в Латвии будут нормальные люди у власти, которые будут по закону преследовать тех, кто спонсировал терроризм.»

Tulkojums (latviski):

(“Baltijas ierēdņi sociālajos tīklos ubago... jau atradušies cilvēki, kas saziņojuši 33 tūkstošus uz turieni,

karam... blakus naudu lūdz mazs zēns Jānis, viņš smagi slimš... Latvijas valsts, protams, viņam palīdzēt nevar. Medicīna ir beigusies... Visā valstī Jānim savāca 5 eiro. Un tajā pašā laikā divu dienu laikā, laikam Baltijas iedzīvotāji, uz Ukrainu savāca 33 tūkstošus. Mani pārsteidz — atdod autobusus, policijas un ugunsdzēsēju mašīnas, produktus, naudu, jau atdevuši miljardu eiro, kamēr pašu valsts sabrūk un izmirst. Mirst bērni, pieaugušie brauc prom desmitiem, simtiem tūkstošu, bērni nedzimst, bet visa nauda — dzeltenzilajām lietām. Kāpēc? Kādēļ jūs paši, stulbie latvieši ierēdņi, aprakāt savu nākotni? Pēc daudziem no jums tiks izsludināts meklēšanā... tiesāsi un sēdēsi uz apsūdzēto sola par terorisma finansēšanu. Un padomāsi arī tie, kas iemet pat 10 eiro uz šiem mērķiem — rīt situācija mainīsies un būs ļoti garš apsūdzēto sols. Var būt ne Krievijā — pilnīgi iespējams NATO vai ASV. Jā, var būt arī Latvijā. Vara beidzot mainīsies un normāli cilvēki vajās tos, kas finansēja terorismu.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: saturs sistemātiski noniecina un dehumanizē nacionāli identificētu grupu (“latviešu ierēdņi”), piedēvējot tai kaitniecisku rīcību un stigmatizējot arī ziedotājus (“terorisma finansētāji”), kas veicina naidīgu attieksmi pret nacionālu grupu.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** specifiskais DPA ziņošanas mehānisms nav “viegli pieejams”. Lai tam piekļūtu, lietotājam vispirms ir jāiesniedz standarta ziņojums, jāsagaida e-pasts ar “Report ID” un pēc tam šis kods jāievada atsevišķā formā. Turklāt DPA apelācijas forma ir skaidri paredzēta tikai autorizētām organizācijām, nevis indivīdiem.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. YouTube atbilst šim punktam, jo standarta forma ļāva iesniegt detalizētu rakstisku paskaidrojumu (kas arī tika izdarīts).
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** neskatoties uz to, ka platforma saņēma pamatotu ziņojumu pa savu standarta kanālu, tā pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības. Līdz 3. oktobrim (vairāk nekā mēneša laikā) netika paziņots nekāds gala lēmums par sūdzības izskatīšanu, un saturs netika noņemts.

YT-4

Tehniskā informācija

Platforma: YouTube

Publicēšanas datums: 01.09.2025

Publicēja: @MataevDmitry

Tiešā saite: <https://youtube.com/shorts/fVB4Sx3ymyw?feature=shared>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: “Оскорбления или проявления нетерпимости” (Apvainojumi vai neiecietības izpausmes)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: ir. (“Saturs satur sistemātiskus apvainojumus, kas vērsti pret latviešiem un Latvijas ierēdņiem. Autors atkārtο pazemojošus formulējumus pēc nacionālās pazīmes un

izmanto tos kā galveno argumentu, kas rada diskriminējošu un neiecietīgu vēstījumu.”)

Ziņojums platformai iesniegts: 01.09.2025

Platformas atbilde / statuss uz 03.10.2025: Sūdzības saņemšanas apstiprinājums tika saņemts, bet gala lēmums nav paziņots. Publikācija joprojām pieejama.

Orīģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Orīģināls (izvilkums):

(“900 миллионов тупые латышские чиновники потратили наши деньги на поддержку какой-то чужой для нас сине-желтой страны, находящейся там где-то на другом конце света. Но потратили. потратили 900 миллионов наших с вами денег из бюджета взяли от школы оторвали от больницы оторвали там вон новость что скорая не приехала и парень умер полчаса ждали да там где-то несчастье случилось соболезную в общем вот все Сделали для того, чтобы люди продолжали уезжать из Латвии. Продолжали умирать в Латвии, к сожалению, к огромному сожалению. Но тупым латышским чиновникам зато весело. Они поют и танцуют. Праздник, там, песни, танца происходит. На нем тоже можно стырить. Но единственное, что, конечно, что из этих 900 миллионов, которые они отдали чужим людям, не своих денег. Часть конечно они сперли себе в карманы, понастроили себе там датчики, там машинки себе понакупили и так далее. Вот такие вот тупые латышские чиновники. Ну какая власть? Что можем сделать? Назначено с самого верха.”)

Tulkojums (latviski):

(“900 miljonus stulbie latviešu ierēdņi iztērēja mūsu naudu, atbalstot kaut kādu mums svešu zili-dzeltenu valsti, kas atrodas tur kaut kur citā pasaules malā. Bet iztērēja. iztērēja 900 miljonus mūsu naudas no budžeta, paņēma no skolas, atrāva no slimnīcas, tur, lūk, ziņa, ka ātrā palīdzība neatbrauca un puisis nomira, pusstundu gaidīja, jā, tur kaut kur nelaime notika, izsaku līdzjūtību. Vārdu sakot, lūk, visu izdarīja, lai cilvēki turpinātu braukt prom no Latvijas. Turpinātu mirt Latvijā, diemžēl, par lielu nožēlu. Bet stulbajiem latviešu ierēdņiem toties ir jautri. Viņi dzied un dejo. Svētki, tur, dziesmu, deju notiek. Tajos arī var nozagt. Bet vienīgais, kas, protams, ka no šiem 900 miljoniem, ko viņi atdeva svešiem cilvēkiem, ne savu naudu. Daļu, protams, viņi iebāza sev kabatās, uzcēla sev tur vasarnīcas (датчики - visticamāk, domātas 'дачки'), tur mašīnītes sev sapirka un tā tālāk. Lūk, tādi tie stulbie latviešu ierēdņi. Nu, kāda vara? Ko varam darīt? Iecelti no pašas augšas.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: video sistemātiski pazemo un dehumanizē nacionāli identificētu grupu (“latviešu ierēdņi”), piedēvējot tai kolektīvu kaitniecību un korupciju; šāda publiska retorika veicina naidīgu attieksmi pret nacionālu grupu.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** specifiskais DPA ziņošanas mehānisma nav “viegli pieejams”. Lai tam piekļūtu, lietotājam vispirms ir jāiesniedz standarta ziņojums, jāsaņem e-pasts ar “Report ID” un pēc tam šis kods jāievada atsevišķā formā. Turklāt DPA apelācijas forma ir skaidri paredzēta tikai autorizētām organizācijām, nevis indivīdiem.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. YouTube atbilst šim punktam, jo standarta forma ļāva iesniegt detalizētu rakstisku paskaidrojumu (kas arī tika izdarīts).

- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** neskatoties uz to, ka platforma saņēma pamatotu ziņojumu pa savu standarta kanālu, tā pārkāpa DPA 16(5) un 16(6) prasības. Līdz 3. oktobrim (vairāk nekā mēneša laikā) netika paziņots nekāds gala lēmums par sūdzības izskatīšanu, un saturs netika noņemts.

YT-5

Tehniskā informācija

Platforma: YouTube

Publicēšanas datums: 01.09.2025

Publicēja: kanāls @CTVBYvideo

Tiešā saite: <https://youtube.com/shorts/T05PhkM3gbw?feature=shared>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: "Ложная информация" (Maldinoša informācija)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: ir. ("Video maldina skatītājus, pasniedzot valsts valodas obligātu lietošanu Latvijas robežsargiem kā "antidemokrātisku politiku" un militārās sagatavošanas aizstāšanu. Tā ir manipulācija un faktu sagrozīšana.")

Ziņojums platformai iesniegts: 01.09.2025

Platformas atbilde / statuss uz 03.10.2025: Sūdzības saņemšanas apstiprinājums tika saņemts, bet gala lēmums nav paziņots. Publikācija joprojām pieejama.

Oriģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Oriģināls:

«В Латвии вместо должной военной подготовки солдатам намерены преподать лингвистический урок. Теперь власти угрожают санкциями не только Беларуси и России, но и собственным пограничникам, дерзнувшим перекинуться парой фраз на русском языке. Об этом сообщают латвийские СМИ, раскрывая новые грани антидемократичной политики государственной погранохраны.

Руководитель ведомства уверен, что общение на русском является нарушением служебной инструкции. Исключение можно сделать лишь при взаимодействии с иностранцами. В остальных случаях служащие обязаны говорить по-латышски под страхом дисциплинарных взысканий вплоть до увольнения. Активно практикуются властями и проверки лояльности. Пограничники, замеченные в симпатиях к России и в социальных сетях, зачастую подвергаются различным наказаниям. По мнению властей, так называемое «инакомыслие» является негативным воздействием на репутацию пограничного ведомства.»

Tulkojums (latviski):

(“Latvijā pienācīgas militārās sagatavošanas vietā karavīriem grasās pasniegt lingvistisku stundu. Tagad varas iestādes draud ar sankcijām ne tikai Baltkrievijai un Krievijai, bet arī pašas saviem robežsargiem, kuri uzdrošinājušies pārmīt pāris frāzes krievu valodā. Par to ziņo Latvijas mediji, atklājot jaunas šķautnes valsts robežsardzes antidemokrātiskajai politikai.

Iestādes vadītājs ir pārliecināts, ka saziņa krievu valodā ir dienesta instrukcijas pārkāpums. Izņēmumu varot pieļaut tikai, sadarbojoties ar ārvalstniekiem. Pārējos gadījumos darbiniekiem ir pienākums runāt latviski, baidoties no disciplinārsodiem līdz pat atļaišanai. Varas iestādes aktīvi praktizē arī lojalitātes

pārbaudes. Robežsargi, kas pamanīti simpātijās pret Krieviju arī sociālajos tīklos, bieži tiek pakļauti dažādiem sodiem. Pēc varas iestāžu domām, tā sauktā "citādā domāšana" negatīvi ietekmē robežsardzes reputāciju.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Platformas kopienas noteikumu pārkāpuma tests: šis gadījums tika ziņots kā platformas pašu kopienas noteikumu pārkāpums (kategorijā "Maldinoša informācija"), nevis kā acīmredzami nelikumīgs saturs DPA izpratnē. Ziņojuma mērķis bija pārbaudīt, kā YouTube reaģē uz politisku dezinformāciju un faktu sagrozīšanu, kas veicina sabiedrības polarizāciju.

TT-1

Tehniskā informācija

Platforma: TikTok

Publicēšanas datums: 31.08.2025

Publicēja: lietotājs Алексей (@aleksey.jan.capricorn17)

Tiešā saite: <https://vm.tiktok.com/ZMAjwdDLo/>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Синтетические или изменённые медиа (Sintētiski vai mainīti mediji) => Дезинформация (Dezinformācija)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: Nav

Ziņojums platformai iesniegts: 31.08.2025

Platformas atbilde / statuss uz 03.10.2025: atbilde 30 min laikā pēc pārkāpuma pieteikšanas—
“Pārkāpums nav konstatēts”; video palika publiski pieejams; apelācijas iespēja — nav

Oriģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Oriģināls (izvilkums):

“Ну шо, похоже, это моё последнее послание перед, не побоюсь этого слова, судьбоносной, во всяком случае для меня, встречей. Я, конечно, мог бы прокомментировать что-то, вон как глава американского Минфина, европейцев осадил, говорит, либо заткнитесь, либо смиритесь. Красавец мужчина, я пока так не могу, хотя и очень хочу. Но есть гораздо важнее тема. Я аж сегодня проснулся в холодном поту от этой мысли. Что же получается? У вас все на Аляску уезжают, и Верховный, и министр обороны. А кто останется-то на хозяйстве? И тут меня как холодной водой окатило. Неужели он? Так мы и до 16-го можем не дожить. Владимир Рудольфович, передайте, пожалуйста, по вертикали. Я никаких провокаций устраивать не намерен. Если шо и будет, то только силами моих врагов. Их, как вы знаете, у меня тут в избытке. Скажите, что я при любом раскладе за урегулирование двумя руками. А то ведь Дмитрий Анатольевич человек вспыльчивый, может не так понять. Не хотелось бы, знаете, проснуться в центре Армагеддона в субботу. Ну или не проснуться. Тут уж непонятно, что лучше. В общем, надеюсь только на вас. До связи. Слава России!”

Tulkojums (latviski):

(“Nu ko, izskatās, ka šī ir mana pēdējā vēstule pirms, nebīstos šī vārda, liktenīgās, katrā ziņā man,

tikšanās. Es, protams, varētu kaut ko komentēt, re, kā Amerikas Finanšu ministrijas vadītājs eiropiešus nolika pie vietas, saka, vai nu aizverieties, vai samierinieties. Malacis vīrs, es pagaidām tā nevaru, lai arī ļoti gribu. Bet ir daudz svarīgāka tēma. Es šodien pat pamodos aukstos sviedros no šīs domas. Kas tad sanāk? Jums visi uz Aļasku brauc prom, gan Augstākais, gan aizsardzības ministrs. Bet kurš tad paliks saimniecībā? Un te mani it kā ar aukstu ūdeni aplēja. Vai tiešām viņš? Tā mēs arī līdz 16. datumam varam nenodzīvot. Vladimir Rudolfovič (domāts V. Solovjovs), nododiet, lūdzu, pa vertikāli. Es negrasos rīkot nekādas provokācijas. Ja nu kas notiks, tad tikai manu ienaidnieku spēkiem. To, kā jūs zināt, man te ir pārpārēm. Sakiet, ka es jebkurā gadījumā esmu par noregulējumu ar abām rokām. Jo Dmitrijs Anatoljevičs (domāts D. Medvedevs) taču ir ātrs cilvēks, var nesaprast pareizi. Negribētos, ziniet, sestdien pamosties Armagedona centrā. Vai arī nepamosties. Te nu nav skaidrs, kas labāk. Kopumā ceru tikai uz jums. Līdz sakariem. Slava Krievijai!”)

Piezīme: video ir mākslīgā intelekta radīts dziļviltojums (*deepfake*), kurā Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis tiek attēlots runājam vārdus, kurus viņš nav teicis (balss/sejas imitācija) un slavē Krieviju. Video netiek atšifrēts, ka tas veidots ar mākslīgo intelektu.

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 77.4 pants (Palīdzība ārvalstij pret citu valsti vērstā darbībā). Pamatojums: Maldinošs dziļviltojums, kurā Ukrainas prezidents it kā paziņo par kapitulāciju un slavē agresorvalsti ("Slava Krievijai!"), ir psiholoģiskas operācijas elements, kas grauj uzticību valsts vadībai un atbalsta agresorvalsts mērķus.

Tā kā tas ir dziļviltojums ar prezidenta tēlu, tas var maldināt sabiedrību un izplatīt dezinformāciju par karu. Ziņošana var rosināt platformas pārbaudi par maldinoša satura iezīmēšanu vai noņemšanu saskaņā ar viņu politiku attiecībā uz AI / fakes.

TikTok kopienas noteikumi — “Synthetic & manipulated media / AIGC”.

Pamatojums: TikTok prasa marķēt reālistisku AI personu attēlojumu un aizliedz AIGC, kas maldina sabiedrību; video nav marķēts un maldina par runātāja identitāti — iekšējo noteikumu pārkāpums.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** īpašais DPA mehānisms, kas paredzēts nelikumīga satura ziņošanai, nav viegli pieejams. Pētniece, mērķtiecīgi meklējot, kā parasts lietotājs nevarēja atrast DPA paredzēto ziņošanas formu. Līdz ar to netiek izpildīta prasība par "viegli pieejamu" mehānismu.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. Tas nepiedāvāja iespēju iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu, kas ir pretrunā ar DPA 16(2) prasību par "pietiekami pamatotu" paziņojumu.
- **DPA 16(5) – Paziņojums par lēmumu:** sākotnējais lēmums tika paziņots bez pamatojuma.
- **DPA 16(6) – Izskatīšanas kvalitāte:** lai gan izskatīšana bija ārkārtīgi ātra (30 min), tā acīmredzami nebija rūpīga, jo nespēja identificēt kļaju platformas pašu noteikumu pārkāpumu.

TT-2

Tehniskā informācija

Platforma: TikTok

Publicēšanas datums: 31.08.2025

Publicēja: lietotājs @Jevgen_k

Tiešā saite: https://www.tiktok.com/@jevgen_k/video/7379324409032625441

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Ненависть и преследование => Разжигание ненависти словами или действиями (Naida un vajāšana => Naida kurināšana ar vārdiem vai rīcību)

Ievietot: Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav

Ziņojums platformai iesniegts: 31.08.2025

Platformas atbilde / statuss uz 02.09.2025: “Pārkāpumi nav konstatēti”; video palika publiski pieejams; apelācijas iespēja — nav

Originālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Origināls (izvilkums):

« «Так что там пошли аргументы? Славу уронили? Ну уронили, так и аминь с ним. Во веки будут воспевать украинских мужчин на свете самых... Ну ты чего завязанный? Воспевают их на кладбище, а в могиле не видно, красивые они или нет. Так что так, а вот самых щедрых... Блять, точно не про хохлов. Так, во веки веков... Аминь. Вот тут я. С тобой согласен. Украинцы на чужой земле не защищали. Свою родину. Как это, блядь, не защищали. На чужой земле? Они сейчас защищают. Российскую землю от России. Не знаю, как их оккупантами правильно назвать. Они даже с 91. Года свои границы не ратифицировали. Поэтому тут вообще обсуждать. Эту. Страну 404. И. Воспринимать ее как полноценную, я считаю, автологии поэтому женщины. Идите. Лучше поставьте свечку за упокой ваших красивых.»

Tulkojums (latviski):

(“Tad nu, aizgāja argumenti? “Slavu” [godu/slavu vai “Slava Ukraini”] nometa? Nu nometa, lai nu tā ir. Mūžam slavēs ukraiņu vīriešus, pasaulē vis... Nu ko tu tur stoties? Viņus slavē kapsētā, a kapā nav redzams, skaisti viņi ir vai nē. Tā ka tā, a vot visdāsnākos... Bļ*, nu noteikti ne par hoholiem. Tā, mūžu mūžos... Āmen. Lūk te es. Tev piekrītu. Ukraiņi svešā zemē neaizstāvēja. Savu dzimteni. Kā tas ir, bļ*, neaizstāvēja. Svešā zemē? Viņi tagad aizstāv. Krievijas zemi no Krievijas. Nezinu, kā viņus pareizi nosaukt par okupantiem. Viņi pat kopš 91. gada savas robežas nav ratificējuši. Tāpēc te vispār apspriest. Šo. Valsti 404. Un. Uztvert viņu kā pilnvērtīgu, es uzskatu, [neskaidrs vārds, iespējams, “tautoloģija”]. Tāpēc sievietes. Ejiet. Labāk nolieciet svecīti par mieru jūsu skaistajiem.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: video dehumanizē un pazemo ukraiņus kā nacionālu grupu (izsmej kritušos, lieto apzīmējumus, kas normalizē nicinājumu), tādējādi veicinot naidīgu attieksmi pret aizsargātu grupu.

TikTok kopienas noteikumi — “Hate speech & hateful behavior”.

Pamatojums: TikTok aizliedz naida runu pret aizsargātām grupām (tai skaitā pēc tautības); saturs noniecina ukraiņus kā grupu un izsmej viņu nāvi — iekšējo noteikumu pārkāpums.

Digitālo pakalpojumu akts (Regula (ES) 2022/2065) — 16. pants (paziņošanas un rīcības mehānismi).
Pamatojums: sūdzība tika izskatīta formāli dažās dienās ar šablonisku noraidījumu, neparedzot apelāciju un neļaujot sniegt kontekstu; nav motivēta lēmuma — neatbilst 16(5)–(6) prasībām par informēšanu un rūpīgu, nepatvaļīgu izskatīšanu; nav nodrošināta pietiekami pamatota paziņojuma iespēja (16(2)).

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** īpašais DPA mehānisms, kas paredzēts nelikumīga satura ziņošanai, nav viegli pieejams. Pētniece, mērķtiecīgi meklējot, kā parasts lietotājs nevarēja atrast DPA paredzēto ziņošanas formu. Līdz ar to netiek izpildīta prasība par "viegli pieejamu" mehānismu.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. Tas nepiedāvāja iespēju iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu, kas ir pretrunā ar DPA 16(2) prasību par "pietiekami pamatotu" paziņojumu.
- **DPA 16(5) – Paziņojums par lēmumu:** sākotnējais lēmums ("Pārkāpumi nav konstatēti") tika paziņots bez pamatojuma.

TT-3

Tehniskā informācija

Platforma: TikTok

Publicēšanas datums: 31.08.2025

Publicēja: lietotājs ASSA (@assa_1_)

Tiešā saite: https://www.tiktok.com/@assa_1_/photo/7401394601539456288

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā (foto ar uzrakstu)

Ziņošanas kategorija: Шокирующий и тяжелый для восприятия контент (Šokējošs un grūti uztverams saturs)

Ievietot: Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav

Ziņojums platformai iesniegts: 31.08.2025

Platformas atbilde / statuss uz 31.08.2025: pēc ~30 minūtēm — "Pārkāpumi nav konstatēti"; foto joprojām publiski pieejams; apelācijas iespēja — nav

Orīģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Orīģinālais teksts:

Картинка с гробами и подпись «анекдот от России»

Tulkojums (latviski):

(Attēls ar zārkem un uzrakstu "anekdote no Krievijas".)

Paskaidrojums: attēls ģirgājas par nāvi, pasniedzot apbedīšanu kā "joku", kas, visticamāk, attiecas uz karā bojāgājušajiem.

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 74.1 pants. (Genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru un kara nozieguma attaisnošana) Pamatojums: Attēls ar zārkjiem un uzraksts "anekdote no Krievijas" tiešā saistībā ar Krievijas agresijas karu Ukrainā var tikt interpretēts kā kara noziegumu (piemēram, nogalināto civiliedzīvotāju vai karavīru) rupja noniecināšana vai attaisnošana, kas atbilst šī panta tvērumam.

TikTok kopienas noteikumi — "Violent and graphic content / shocking content."

Pamatojums: attēls ar zārkjiem un teksts "anekdote no Krievijas" var tikt interpretēts kā ģirgāšanas par karā bojā gājušajiem ukraiņiem, vardarbības attaisnošana; ziņošana var likt platformai novērtēt, vai tas ir "shocking / hateful content" un vai vajadzīgs ierobežojums vai mazāka pieejamība.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** īpašais DPA mehānisms, kas paredzēts nelikumīga satura ziņošanai, nav viegli pieejams. Pētniece, mērķtiecīgi meklējot, kā parasts lietotājs nevarēja atrast DPA paredzēto ziņošanas formu. Līdz ar to netiek izpildīta prasība par "viegli pieejamu" mehānismu.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. Tas nepiedāvāja iespēju iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu, kas ir pretrunā ar DPA 16(2) prasību par "pietiekami pamatotu" paziņojumu.
- **DPA 16(5) – Paziņojums par lēmumu:** sākotnējais lēmums ("Pārkāpumi nav konstatēti") tika paziņots bez pamatojuma.
- **DPA 16(6) – Izskatīšanas kvalitāte:** lai gan izskatīšana bija ārkārtīgi ātra (30 min), tā acīmredzami nebija rūpīga vai objektīva, jo nespēja identificēt kļūdu platformas pašu noteikumu pārkāpumu.

TT-4

Tehniskā informācija

Platforma: TikTok

Publicēšanas datums: 31.08.2025

Publicēja: lietotājs Руслан Суков (@ruslansukov)

Tiešā saite: <https://www.tiktok.com/@ruslansukov/video/7515794527060331782>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Дезинформация (Dezinformācija)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav

Ziņojums platformai iesniegts: 31.08.2025

Platformas atbilde / statuss uz 31.08.2025: "Pārkāpumi nav konstatēti" (atbilde ~30 min); publikācija joprojām pieejama; apelācijas iespēja — nav

Orģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Orģināls (izvilkums):

«Зеленский дал команду... выводит людей своих из-под возможного удара... вывозят

награбленные... съёбываются... всё, пиздец... может быть смена руководства, импичмент Зеленскому... власть поменяется, зайдут евреи — 70 миллионов... есть земля без людей, которую заселят люди без земли...»

Tulkojums (latviski):

(“Zelenskis devis komandu izvest savējos no iespējamā trieciena... izved nozagto, bēg... var būt varas maiņa, impīčments Zelenskim... varas maiņa, ienāks ebreji — 70 miljoni, ir ‘zeme bez cilvēkiem’, kurā apmetīsies cilvēki bez zemes.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: antisemitisks, etniski naidīgs konspiratīvs naratīvs (“ienāks ebreji — 70 miljoni”, “zeme bez cilvēkiem”) propagandē aizvietošanas idejas, kas vēsturiski saistītas ar diskrimināciju un vardarbību — publiska naida kurināšana pēc etniskās pazīmes.

TikTok kopienas noteikumi — “Hateful behavior / Misinformation”.

Pamatojums: aizliegts aizspriedumains saturs un dezinformācija par aizsargātām grupām; video sasaista etnisku grupu ar “slepenām shēmām” un pārņemšanu — iekšējo noteikumu pārkāpums.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** īpašais DPA mehānisms, kas paredzēts nelikumīga satura ziņošanai, nav viegli pieejams. Pētniece, mērķtiecīgi meklējot, kā parasts lietotājs nevarēja atrast DPA paredzēto ziņošanas formu. Līdz ar to netiek izpildīta prasība par “viegli pieejamu” mehānismu.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. Tas nepiedāvāja iespēju iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu, kas ir pretrunā ar DPA 16(2) prasību par “pietiekami pamatotu” paziņojumu.
- **DPA 16(5) – Paziņojums par lēmumu:** sākotnējais lēmums (“Pārkāpumi nav konstatēti”) tika paziņots bez jebkāda pamatojuma vai apelācijas iespējas.
- **DPA 16(6) – Izskatīšanas kvalitāte:** lai gan izskatīšana bija ārkārtīgi ātra (30 min), tā acīmredzami nebija rūpīga vai objektīva, jo nespēja identificēt acīmredzamas antisemitiskas konspirācijas teorijas un dezinformāciju.

TT-5

Tehniskā informācija

Platforma: TikTok

Publicēšanas datums: 31.08.2025

Publicēja: lietotājs Руслан Суков (@ruslansukov)

Tiešā saite: <https://www.tiktok.com/@ruslansukov/video/7471235687929482501>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Ненависть и преследования => принижение достоинства и издевательства => кто-то оскорблял или унижал знаменитость или государственного служащего (Naidis un vajāšana => cieņas pazemošana un ņirgāšanās => kāds apvainoja vai pazemoja slavenību vai valsts amatpersonu)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav
Ziņojums platformai iesniegts: 31.08.2025
Platformas atbilde / statuss uz 31.08.2025: ~30 min — “Pārkāpumi nav konstatēti”; video joprojām publiski pieejams; apelācijas iespēja — nav

Orīģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Orīģināls (izvilkums):

«Те, кто против Зеленского, поставьте лайк... Зеленский уничтожил Украину... узурпатор, деспот, убийца... Слишком дорого нам, украинцам и всему миру, обошлась эта шутка Зеленским в Украине как президент.»

Tulkojums (latviski):

(“Tie, kas ir pret Zelenski, ielieciet patīk... Zelenskis iznīcināja Ukrainu... uzurpators, despots, slepkava... Pārāk dārgi mums, ukraiņiem un visai pasaulei izmaksāja šī ‘Zelenska kā prezidenta’ joka diena.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Platformas kopienas noteikumu pārkāpuma tests: šis gadījums tika ziņots kā platformas pašu kopienas noteikumu (Terms & Conditions) pārkāpuma tests, nevis kā acīmredzami nelikumīgs saturs DPA izpratnē. Mērķis bija pārbaudīt, kā TikTok reaģē uz rupjiem apvainojumiem un amatpersonu vajāšanu.

Platformas noteikumu konteksts: rupji, personiski apvainojumi pret valsts vadītāju (piemēram, "slepkava") ir pretrunā platformas politikai par uzmākšanos un cieņas pazemošanu.

FB-1

Tehniskā informācija

Platforma: Facebook
Publicēšanas datums: 02.09.2025
Publicētājs: romanovschi.igor
Tiešā saite: <https://www.facebook.com/reel/684549571281253>
Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Публикация ложной информации (Maldinošas informācijas publicēšana)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav (Sistēmas kļūme – skatīt zemāk)

Ziņojums platformai iesniegts: 02.09.2025 (sūdzība mēģināta iesniegt)

Sistēmas kļūme. Pēc sūdzības iesniegšanas mēģinājuma ziņojums neparādījās platformas sūdzību vēsturē (ne Facebook, ne Instagram). Līdz ar to nav iespējams izsekot statusam, saņemt lēmumu vai iesniegt apelāciju.

Orīģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Orīģināls (izvilkums):

“как два неслуживших придурка, один из которых КВНщика, второй торгош, смогли поставить под

ружьё 30-миллионную страну... ..Два неслуживших дебила. Ну как их там слушают генералы? ...выполнять приказы, блин, КВНщика? ...он же вас всех угробит... ..Украина превращается просто в большую братскую могилу... ..останется один упырь... ..юморист, дорвавшийся до власти... ..Неужели Зеленский страшнее Гитлера, что не находится людей, способных ему как-то противостоять. ...самое большое счастье сегодня для жителя Украины — это сбежать из этого концлагеря.»

Tulkojums (latviski):

(“...kā divi armijā nedienējuši stulbeņi, no kuriem viens ir KVN aktieris, otrs tirgonis, spēja nostādīt ierindā 30 miljonus valsti... ..Divi armijā nedienējuši debiliķi. Nu kā viņus tur klausās ģenerāļi? ...pildīt, blīn, KVN aktiera pavēles? ...viņš taču jūs visus nogalinās... ..Ukraina pārvēršas vienkārši par lielu masu kapu... ..paliks viens vampīrs... ..humorists, kurš ticis pie varas... ..Vai tiešām Zelenskis ir briesmīgāks par Hitleru, ka neatrodas cilvēki, kas spētu viņam kaut kā pretoties. ...vislielākā laime šodien Ukrainas iedzīvotājam — ir aizmukt no šīs koncentrācijas nometnes.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Platformas kopienas noteikumu pārkāpuma tests: šis gadījums tika ziņots kā platformas pašu noteikumu pārkāpums (kategorijā "Maldinoša informācija"), lai gan tas satur arī klajas naida runas un amatpersonu dehumanizācijas pazīmes (salīdzinājums ar Hitleru, "vampīrs", "debiliķi"). Mērķis bija pārbaudīt platformas reakciju uz amatpersonu vajāšanu un dezinformāciju.

FB-2

Tehniskā informācija

Platforma: Facebook

Publicēšanas datums: 02.09.2025

Publicētājs: Mataev Dmitrij

Tiešā saite: <https://www.facebook.com/share/r/19x5h2f8cD/?mibextid=wwXlfr>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā (zemāk); transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Сцены насилия.. => Разжигание ненависти => Публикация враждебных высказываний (Vardarbīgas ainas... => Naida kurināšana => Naidīgu izteicienu publicēšana)
Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav.

Ziņojums platformai iesniegts: 02.09.2025

Sākotnējā atbilde (02.09.2025, ~30 min laikā): saņemts paziņojums “Mēs neizdzēsām publikāciju”, jo saturs it kā nepārkāpjot kopienas normas. Tika piedāvāta apelācijas iespēja.

Sūdzību vēsture: ir (Help & Support → Support Inbox → Complaints)

Apelācija: iesniegta 08.09.2025. Uz 03.10.2025 apelācija joprojām nebija izskatīta (statuss: "Jūs pieprasījāt pārbaudi").

Originālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Origināls (izvilkums):

«Чиновники Прибалтики кланчат на сине-желтую страну в социальных сетях опять деньги. И уже нашлись люди, которые 33 тысячи пожертвовали туда, на войну опять. Так вот у меня вопрос такой. Рядом, рядом, просят денег маленький мальчик Янис. Маленький мальчик Янис серьезно болен. Государство латышское, естественно, помочь ему не может. Медицина кончилась. Так вот, собирают деньги на операцию в другой стране. 5 евро. собрали всей страной Янису. И в это же самое время за два дня жители, наверное, жители Прибалтики, 33 тысячи, собрали на Украину. Вот меня поражает, отдают автобусы, отдают полицейские машины, отдают пожарные машины, отдают продукты, отдают деньги, отдали уже на миллиард евро. в то время как своя страна погибает и умирает. Умирают дети, уезжают взрослые, уезжают десятками, сотнями тысяч, не рождаются дети, а все деньги, а все деньги на сине-желтые всякие цели. Зачем? Вот зачем вы сами, тупые латышские чиновники, гробите свое же будущее? Где вы будете жить через 20 лет? Тем более, что многих из вас объявят в розыск и уже объявили. Будут судить и будете сидеть на скамье подсудимых за спонсорство терроризма. Есть такая статья. Подумайте об этом. И те, подумайте, кто кидает вот даже 10 евро, кидает вот на эти цели, что завтра ситуация поменяется и будет очень длинная скамейка для подсудимых. Возможно, вполне возможно будет такая скамеечка. И не факт, что она будет в России, она вполне может быть и в НАТО, она может быть и в США, где угодно. Да, она может быть даже и в Латвии. Власть наконец-то поменяется и в Латвии будут нормальные люди у власти, которые будут по закону преследовать тех, кто спонсировал терроризм.»

Tulkojums (latviski):

(“Baltijas ierēdņi sociālajos tīklos ubago uz dzeltenzilo valsti... jau atradušies cilvēki, kas saziņojuši 33 tūkstošus... mazs zēns Jānis smagi slim — Latvijas valsts, protams, palīdzēt nevar, medicīna beigusies... Kāpēc jūs paši, stulbie latviešu ierēdņi, aprakat savu nākotni?... daudzus no jums izsludinās meklēšanā... sēdēsiet uz apsūdzēto sola par terorisma finansēšanu... un arī tie, kas iemet pat 10 eiro... būs gara apsūdzēto rinda.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: teksts noniecina un dehumanizē nacionāli identificētu grupu (“latvieši/latviešu ierēdņi”), vienlaikus piedēvējot smagus noziedzīgus nodarījumus (“terorisma finansēšana”) un formulējot draudus (“sēdēsiet uz apsūdzēto sola”), kas veicina naidīgu attieksmi pret nacionālu grupu.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** specifiskais DPA mehānisms (“juridiski pamatots pieprasījums”) ir grūti atrodamams un nav “lietotājdraudzīgs”. Tas apzināti novirza lietotāju uz standarta ziņošanas rīku un prasa juridiskas zināšanas (atsauces uz konkrētiem likumiem, pierādījumus par izmeklēšanu), kas padara to parastam lietotājam neizmantojamu.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. Tas neatbilst DPA 16(2) prasībai, jo neļāva iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu.
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** platforma pārkāpa DPA 16(6) prasību par savlaicīgu izskatīšanu, jo iesniegtā apelācija netika izskatīta gandrīz mēneša laikā (līdz 03.10.2025).

FB-3

STATUSS: Vēlāk noņemts. Platforma divreiz noraidīja sūdzību, bet vēlākā pārbaudē (pēc 03.10.2025) saturs vairs nebija pieejams. Pētniece par noņemšanu netika informēta.

Tehniskā informācija

Platforma: Facebook

Publicēšanas datums: 02.09.2025

Publicētājs: Kristaps Andrejsons

Tiešā saite: <https://www.facebook.com/share/p/1GLcDVmh7e/?mibextid=wwXlfr>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Сцены насилия... => Призыв к насилию (Vardarbīgas ainas... => Aicinājums uz vardarbību)

Paskaidrojuma iesniešanas iespējas: Nav

Ziņojums platformai iesniegts: 02.09.2025

Sākotnējā atbilde (09.09.2025, pēc ~7 dienām): saņemts paziņojums “Mēs neizdzēsām publikāciju”, jo saturs it kā nepārkāpjot kopienas normas. Tika piedāvāta apelācijas iespēja.

Apelācija: iesniegta 10.09.2025. Gala lēmums (11.09.2025): apelācija noraidīta ar identisku pamatojumu – “Mēs neizdzēsām publikāciju”.

Orģinālais citāts un pilns tulkojums latviski (vienā iekavā)

Orģināls (latviski ar drukas kļūdām):

«Ko jus te par cilvēcību attiecībā pret visādiem tur savervetiem nelegāliem kurus Lukasenko suta uz mūsu robežām? Kaut kāds 'woke nonsense'. Kā tas palielina uzņēmuma akcionāru vertību? Absoluti neka! Es iestajos par tiri merkantlām interesēm! Mes tacu varam pelnit lielas naudas uz so nabadzinu rēķina - tās ir neizmantotas biznesa iespējas. Un kā rakstija O'henrijs savos 'Gausīgo lērāveju' stāstos: 'Katrs dolārs idiota kabatā ir man personīgs apvainojums!'

Manuprāt, lielaka jautrība iegustama no organizētām nelegālu medībām ar FPV droniem un citām jautrām ietaisēm. Nelielas minas no plastmasas, ta saucamas 'liposkas' izkaisītas pa pierobežas mežu lieliski krop!o nejaucīgo kaitnieku, noraujot kajas apakšdaļu tieši zem potītes locītavas. Protams, ar minām iegādāties var sagādāt sev juridiskas problēmas, tādēļ es vairāk iesaku vjetnamas kara metodiku - apslēptas nelielas bedres, kurās tiek ievietoti noasināti objekti - vislabāk sarūsējušas naglas vai arī ar fekālijām nosmērēti noasināti koka mietīni. Šādā gadījumā nelegālim ne tikai apgrūtināta staigāšana, gan arī, papildus izpriecām, garantēta asins saindēšanās. Saja gadījumā nelegālis kviēks ilgi un vel prasi dzert, jo ļoti iesperjams noraus dizentēriju. Tad viņa cīšanās varēs noraudzīties tik aizkustinosi, ka pārdodot biļetes viņa varēs atpelnīt ekipējuma ieguldītos līdzekļus.

Gaidām kādu jaunu 'private equity' firmu, kura izmantos iespēju apgūt vel nerealizētas peļņas iespējas. Tikai jauzmanās, lai šajā biznesa sfērā nerodas kārtējais 'burbulis' un mums nerodas liela finansu krīze nelegālu mocīšanas industrija, gadījuma ja šīs industrijas akcijās savus iekrajumus izvēlētos ieguldīt parliēku liela Latvijas iedzīvotāju daļa.»

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants, 3. daļa (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana saistībā ar vardarbību vai draudiem).

Pamatojums: tiešs, detalizēts aicinājums uz smagu fizisku vardarbību pret cilvēku grupu (migrantiem), aprakstot sakropļošanas un spīdzināšanas metodes un aicinot gūt “izpriecās” no upuru ciešanām; tas atbilst KL 78(3) kvalificējošajām pazīmēm.

79.⁶ pants — terorisma attaisnošana / aicinājums uz terorismu / terorisma draudi. Pamatojums: teksts detalizēti aicina organizēt “nelegālu medības”, izmantojot FPV dronus, mīnas, slazdus ar noasinātiem, ar rūsu/fekālijām nosmērētiem mietiem, paredzot sakropļošanu, infekciju, ilgstošas ciešanas, pat “biļešu pārdošanu” skatīšanai. Šāds aicinājums uz vardarbību pret civilpersonu grupu (migrantiem) var tikt tulkots kā publisks aicinājums uz teroristiskiem nodarījumiem vai to atzīmēšana/attaisnošana, jo tiek slavināta vardarbība ar mērķi iedvest bailes un nodarīt smagu kaitējumu civiliedzīvotājiem.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** specifiskais DPA mehānisms ("juridiski pamatots pieprasījums") ir grūti atrodamams un nav "lietotājdraudzīgs". Tas apzināti novirza lietotāju uz standarta ziņošanas rīku un prasa juridiskas zināšanas (atsauces uz konkrētiem likumiem, pierādījumus par izmeklēšanu), kas padara to parastam lietotājam neizmantojamu.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. Tas neatbilst DPA 16(2) prasībai, jo neļāva iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu.
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** Šis ir DPA 16(5) un 16(6) pantu pārkāpums. Platforma divreiz (gan sākotnējā izskatīšanā, gan apelācijā) pieņēma acīmredzami nerūpīgu un neobjektīvu lēmumu, atsakoties dzēst tiešu aicinājumu uz spīdzināšanu (KL 78. un 79.⁶ panta pazīmes). Turklāt, kad saturs vēlāk tika noņemts (iespējams, citu iemeslu dēļ), platforma pārkāpa DPA 16(5) pantu, nepaziņojot par šo gala lēmumu sūdzības iesniedzējai.

FB-4

Tehniskā informācija

Platforma: Facebook

Publicēšanas datums: 03.09.2025

Publicētājs: Mataev Dmitrij

Tiešā saite: <https://www.facebook.com/share/r/16uZKkqSRS/?mibextid=wwXlfr>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Сцены насилия... => Разжигание ненависти => Публикация враждебных высказываний (Vardarbīgas ainas... => Naida kurināšana => Naidīgu izteicienu publicēšana)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav

Ziņojums platformai iesniegts: 03.09.2025

Platformas atbilde / statuss: pēc ~7 dienām — “Mēs neizdzēsām publikāciju”

Apelācija: iesniegta 14.09.2025. Gala lēmums (14.09.2025, ~13 stundu laikā): apelācija noraidīta ar

identisku pamatojumu – “Mēs neizdzēsām publikāciju”.

Oriģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss iekavās)

Oriģināls (izvilkums):

“«Латышская Латвия вводит фильтрацию иностранцев, въезжающих в Латвию. В эту вымирающую территорию еще, видимо, кто-то въезжает и она фильтрует. Фильтрует каким образом? Надо за 48 часов заполнить какую-то там идеологическую анкету, где ответят на вопросы о действиях России, об отношениях к Украине, о том, где работаешь, связи там с какими-то там своими домашними государственными госорганами и так далее, и так далее, и так далее. И тогда вот эти вот тупые латышские чиновники подумают, пустит ли тебя в свои вымираты или нет. Я не знаю, если честно, кто вот еще ездит вот в это вымирающее болото под названием Латвия. Туда они запретили ездить уже и машинам на российских, на белорусских номерах. Они не выдают визы, русофобы, гонят всех. Гонят всех либо в тюрьму, либо выкидывают за пределы Латвии. То есть там население местное разбегается с огромной скоростью. Там уже осталось около миллиона человек из двух с половиной. И тот миллион на низком старте, чтобы сигануть куда-нибудь при любом удобном раскладе и моменте. Не всех выпускают, кстати. Ну так вот, у меня вопрос. Кто и зачем все еще едет в эту вонючую Латвию? вонючую, не потому что там какие-то люди нехорошие живут, там живут отличные люди, там красивая природа, но там настолько тупые и вонючие чиновники, что они изговняли за 35 лет всю территорию, отрепрессировали все свое население. Так вот, россияне, белорусы, может быть, там, не знаю, казахи, кто еще, индусы, пакистанцы, ответьте мне, зачем вы туда едете? Зачем?»

Tulkojums (latviski):

(“Latviskā Latvija ievieš filtrāciju ārzemniekiem, kas iebrauc Latvijā. Šajā izmirstošajā teritorijā vēl, acīmredzot, kāds iebrauc un viņa filtrē. Filtrē kādā veidā? 48 stundu laikā jāaizpilda kaut kāda tur ideoloģiskā anketa, kur jāatbild uz jautājumiem par Krievijas rīcību, par attieksmi pret Ukrainu, par to, kur strādā, sakariem tur ar kaut kādiem saviem mājas valsts valsts orgāniem un tā tālāk, un tā tālāk, un tā tālāk. Un tad lūk šie te stulbie latvieši ierēdņi padomās, vai tevi ielaist savos izmirstošajos [apgablos] vai nē. Es nezinu, ja godīgi, kurš vēl brauc uz šo izmirstošo purvu ar nosaukumu Latvija. Uz turieni viņi aizliedza braukt jau arī mašīnām ar Krievijas, ar Baltkrievijas numuriem. Viņi neizsniedz vīzas, rusofobi, dzenā visus. Dzenā visus vai nu uz cietumu, vai izmet ārpus Latvijas robežām. Tas ir, tur vietējie iedzīvotāji bēg prom milzīgā ātrumā. Tur jau palicis ap miljons cilvēku no divarpus. Un tas miljons ir zemā startā, lai tiktu prom kaut kur pie jebkuras ērtas izdevības un momenta. Ne visus izlaiž, starp citu. Nu lūk, man jautājums. Kurš un kāpēc vēl joprojām brauc uz šo smirdīgo Latviju? Smirdīgo, nevis tāpēc, ka tur kaut kādi nesmuki cilvēki dzīvo, tur dzīvo lieliski cilvēki, tur ir skaista daba, bet tur ir tik stulbi un smirdīgi ierēdņi, ka viņi ir piesmējuši 35 gadu laikā visu teritoriju, represējuši visus savus iedzīvotājus. Tā lūk, krievi, baltkrievi, varbūt, tur, nezinu, kazahi, kas vēl, indieši, pakistānieši, atbildiet man, kāpēc jūs tur braucat? Kāpēc?”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Latvijas Krimināllikums — 78. pants (nacionālā, etniskā vai rasu naida izraisīšana).

Pamatojums: publiska runa sistemātiski noniecina un demonizē nacionālu grupu (“latvieši/latviešu ierēdņi”), lieto pazemojošus un dehumanizējošus apzīmējumus un veicina naidīgu, diskriminējošu attieksmi pret nacionālu grupu.

DPA procesa trūkumi (16. panta kontekstā)

- **DPA 16(1) – Mehānisma pieejamība:** specifiskais DPA mehānisms ("juridiski pamatots pieprasījums") ir grūti atrodams un nav "lietotājdraudzīgs". Tas apzināti novirza lietotāju uz standarta ziņošanas rīku un prasa juridiskas zināšanas (atsauces uz konkrētiem likumiem, pierādījumus par izmeklēšanu), kas padara to parastam lietotājam neizmantojamu.
- **DPA 16(2) – Pamatots paziņojums:** tika izmantots standarta ziņošanas mehānisms. Tas neatbilst DPA 16(2) prasībai, jo neļāva iesniegt rakstisku paskaidrojumu vai pamatot savu ziņojumu.
- **DPA 16(5) un 16(6) – Lēmums un rīcība:** platforma pārkāpa DPA 16(6) pantu par rūpīgu un objektīvu izskatīšanu, jo lēmumi tika paziņoti bez jēgpilna pamatojuma.

FB-5

Tehniskā informācija

Platforma: Facebook

Publicēšanas datums: 03.09.2025

Publicētājs: Mataev Dmitrijs

Tiešā saite: <https://www.facebook.com/share/r/1BwJDpqpNx/?mibextid=wwXlfr>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: iesniegtas divas sūdzības: 1. Сцены насилия... => Разжигание ненависти => Публикация враждебных высказываний (Vardarbīgas ainas... => Naida kurināšana => Naidīgu izteicienu publicēšana) 2. Мошенничество... => Публикация ложной информации (Krāpšana... => Maldinošas informācijas publicēšana)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav

Ziņojums platformai iesniegts: 03.09.2025

Platformas atbilde / statuss: sākotnējā atbilde (10.09.2025, pēc ~7 dienām): Saņemts viens paziņojums "Mēs neizdzesām publikāciju" (nav skaidrs, uz kuru no sūdzībām tas attiecas). Tika piedāvāta apelācijas iespēja.

Apelācija: iesniegta 14.09.2025. Gala lēmums (14.09.2025, ~60 min laikā): Apelācija noraidīta ar identisku pamatojumu – "Mēs neizdzesām publikāciju".

Oriģinālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss vienās iekavās)

Oriģināls (izvilkums):

“Латышские власти замучили ребенка. Ужасная история на этой неделе. Предана, скажем так, общественности в Латвии. В Латвии в одном из социальных домов нашли 18-летнего человека. человека восемнадцатилетнего, инвалида, с, скажем так, с проблемами развития. Так вот, он весил двадцать девять килограмм, его морили голодом, он уже не мог ходить, он не мог вообще ничего делать, он просто лежал и умирал. Спасибо добрым людям, которые нашли и придали огласке эту историю, потому что тысячи таких же историй остаются неизвестными. Латышские власти ненавидят не только русских латышские власти ненавидят беларусов латышские власти ненавидят собственных латышских детей трехмесячных моего маленького ребенка трехмесячного репрессировали латышские власти вот восемнадцатилетнего тоже ребенка к сожалению по развитию тоже они не кормят они мучают вы представляете что чувствую я что чувствует тот

человек У меня 5 детей. Я представляю, что такое издевательство над маленьким человеком. 29 килограмм, 18-летний. Только лишь потому его мучают, только лишь за то, что он с их точки зрения, с точки зрения латышских властей, неполноценный.”

Tulkojums (latviski):

(“Latvijas varas iestādes ir nomocījušas bērnu. Briesmīgs stāsts šonedēļ. Nodots, teiksim tā, sabiedrības vērtējumam Latvijā. Latvijā vienā no sociālajiem namiem atrada 18 gadus vecu cilvēku.

astoņpadsmitgadīgu cilvēku, invalidu, ar, teiksim tā, attīstības problēmām. Lūk, viņš svēra divdesmit deviņus kilogramus, viņu turēja badā, viņš jau nevarēja staigāt, viņš nevarēja vispār neko darīt, viņš vienkārši gulēja un mira. Paldies labiem cilvēkiem, kuri atrada un nodeva atklātībai šo stāstu, jo tūkstošiem tādu pašu stāstu paliek nezināmi. Latvijas varas iestādes ienīst ne tikai krievus, Latvijas varas iestādes ienīst baltkrievus, Latvijas varas iestādes ienīst pašas savus latviešu bērnus, trīs mēnešus vecu, manu mazo bērnu trīs mēnešu vecu represēja Latvijas varas iestādes, lūk, astoņpadsmitgadīgu arī bērnu, diemžēl, pēc attīstības, arī viņi nebaro, viņi moka, jūs iedomājaties, ko jūtu es, ko jūt tas cilvēks. Man ir 5 bērni. Es iedomājos, kas ir šāda nīrgāšanās par mazu cilvēku. 29 kilogrami, 18-gadīgs. Tikai tāpēc viņu moka, tikai tāpēc, ka viņš no viņu viedokļa, no Latvijas varas iestāžu viedokļa, ir nepilnvērtīgs.”)

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Tas ir naidu kurinošs saturs, kurš gan, visticamāk, nesasniedz krimināltiesiskās atbildības smagumu.

Ziņojuma mērķis: pārbaudīt, vai Meta šajā saturā saskatīs savu kopienas noteikumu pārkāpumu.

FB-6

Tehniskā informācija

Platforma: Facebook

Publicēšanas datums: 04.09.2025

Publicētājs: Mataev Dmitrijs

Tiešā saite: <https://www.facebook.com/share/r/1746sc8rHu/?mibextid=wwXlfr>

Saglabāti pierādījumi: ekrānuzņēmumi — jā; transkripts — jā

Ziņošanas kategorija: Сцены насилия... => Разжигание ненависти => Публикация враждебных высказываний (Vardarbīgas ainas... => Naida kurināšana => Naidīgu izteicienu publicēšana)

Paskaidrojuma iesniegšanas iespējas: nav.

Ziņojums platformai iesniegts: 04.09.2025

Platformas atbilde / statuss: sākotnējā atbilde (11.09.2025, pēc ~7 dienām): Saņemts paziņojums “Mēs neizdzēsām publikāciju”, jo saturs it kā nepārkāpjot kopienas normas. Tika piedāvāta apelācijas iespēja.

Apelācija: iesniegta 14.09.2025. Gala lēmums (15.09.2025, ~13 stundu laikā): Apelācija noraidīta ar identisku pamatojumu – “Mēs neizdzēsām publikāciju”.

Orīginālais citāts (krieviski) un pilns tulkojums (latviski — viss vienās iekavās)

Orīgināls (izvilkums):

“Вот пограничники в Латвии - удивительные люди. Им запрещают все. Им даже запрещено между

с собой разговаривать на русском языке, а они все равно продолжают служить вот этой вот тупой латышской власти. Латгалия, где процентов 70-80 русских, естественно, на границе с Россией и Беларусью работают русские. Им запрещено оказывается разговаривать между собой на русском. Два русских идут по лесу им запрещено между собой говорить по-русски под страхом увольнения там и каких-то там других санкций им также запрещено естественно выезжать из Латвии на восток и надо чтобы вообще куда-то уехать надо брать разрешение у начальства чтобы даже там в Египет слетать или в Турцию скорее всего им не разрешат им запрещено иметь другое мнение там об Украине, о России и вообще о происходящих вокруг процессах, о русских в конце концов, о политике властей и партии. Не дай бог, где-то если они в соцсетях эти несчастные пограничники поставят какой-нибудь лайк не той статье, то у них проблемы сразу прилетают. Но вот у меня вопрос другой. С пограничниками все понятно, но ведь среди них же есть немного нормальных людей, нормальные люди, которые служат в пограничниках Латвии. Зачем вы там служите? Вот за эти подачки На вас суд? Вас ни во что не ставит ваше тупое начальство, а вы продолжаете там служить? Почему бы вам не поехать в Польшу клубнику пособирать или в Скандинавию на стройку какую-нибудь?"

Tulkojums (latviski):

("Lūk, robežsargi Latvijā - apbrīnojami cilvēki. Viņiem aizliedz visu. Viņiem pat ir aizliegts savā starpā sarunāties krievu valodā, bet viņi vienlīdz turpina kalpot lūk šai te stulbajai latviešu varai. Latgale, kur procenti 70-80 krievu, protams, uz robežas ar Krieviju un Baltkrieviju strādā krievi. Viņiem izrādās aizliegts savā starpā sarunāties krieviski. Divi krievi iet pa mežu, viņiem aizliegts savā starpā runāt krieviski, baidoties no atlaišanas un kaut kādām tur citām sankcijām. Viņiem tāpat aizliegts, protams, izbraukt no Latvijas uz austrumiem, un vajag, lai vispār kaut kur aizbrauktu, jāņem atļauja no priekšniecības, lai pat tur uz Ēģipti aizlidotu vai Turciju, visticamāk, viņiem neatļaus. Viņiem aizliegts, ka viņiem ir cits viedoklis tur par Ukrainu, par Krieviju un vispār par notiekošajiem procesiem apkārt, par krieviem galu galā, par varas un partijas politiku. Nedod Dievs, ja kaut kur sociālajos tīklos šie nelaimīgie robežsargi nospiedīs kādu "patīk" nepareizam rakstam, tad viņiem problēmas uzreiz atlido. Bet lūk, man ir cits jautājums. Ar robežsargiem viss skaidrs, bet viņu vidū taču ir arī nedaudz normālu cilvēku, normāli cilvēki, kas dienē Latvijas robežsargos. Kāpēc jūs tur dienējat? Lūk, šo pabalstu dēļ? Jūs tiesā? Jūsu stulbā priekšniecība jūs ne par ko netur, bet jūs turpināt tur dienēt? Kāpēc gan jums neaizbraukt uz Poliju zemes palasīt vai uz Skandināviju uz kādu būvi?"

Iespējamie tiesību normu pārkāpumi un pamatojums

Platformas kopienas noteikumu pārkāpuma tests: šis gadījums tika ziņots kā platformas pašu kopienas noteikumu pārkāpums (kategorijā "Naida kurināšana"). Lai gan tas, iespējams, nesasniedz KL 78. panta sliekšni, tas satur klajas naida runas pazīmes (apzīmējums "stulbā latviešu vara") un dezinformāciju, kas vērsta uz sabiedrības polarizāciju un neuzticības veicināšanu valsts iestādēm.